

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Aliyev

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.
Qazet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

18 may
2024-cü il,
şənbə
№ 088 (6674)
Qiyməti
60 qəpik

WELCOME
to the Fuzuli City

Bax sah. 2

Azərbaycan - Belarus: İqtisadi əməkdaşlığın yeni ünvanı azad edilmiş ərazilərdir

Qarşılıqlı etimada əsaslanan münasibət

Bax sah. 2

Siyasi dialogun inkışafında yeni mərhlələ

Bax sah. 3-4

Yeni siyasi konfigurasiya - etimad mühiti, inkışaf amili

XXI əsrin üçüncü onilliyində dünyanın mənzərəsi olduqca ziddiyyətlidir. İqtisadi tənzümlənmiş, siyasi qeyri-sabitlik, ideoloji boşluq - ictimai münasibətlərdə xaos və digər mənfəət halları müxtəlif ölkələrin real durumunu təşkil edir. Səbəblər fərqlidir: hakimiyyətin nüfuzunun, səmərəli idarəetmə sisteminin olmaması, xarici siyasətdə çoxsaylı qüsur və s. Ona görə də "rəngli ssenari"lər, iğtişaşlar, inqilablar, çevrilişlər, üsyanlar, xaos və anarxiya bir sıra ölkələr və regionlar üçün siyasi əhəmiyyətə, yaxud həyat tərzinə çevrilib...

Bax sah. 5

G7 ölkələrinin QHT-lərindən ölkəmizə dəstək

Dünyada böyük nüfuzə sahib olan Azərbaycanın beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin keçirilməsində kifayət qədər təcrübəsi var. Buna misal olaraq Formula 1 Azərbaycan Qran-Prisini, "Eurovision" mahnı müsabiqəsini, I Avropa və IV İslam Həmrəyliyi oyunlarını, Bakı Beynəlxalq Humanitar, Mədəniyyətlərəarası Dialog, Qlobal Bakı və Qlobal Media forumlarını, Dini Liderlərin Zirvə toplantısını, Qoşulmama Hərəkatının nazirlər görüşünü və s. nümunə göstərmək olar. Belə mühüm beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyinin öhdəsindən layiqincə gələn Azərbaycan COP29-un təşkilini də ən yüksək səviyyədə həyata keçirəcək. İki həftə ərzində dünyanın nəbzi Bakıda döyünəcək və şəhər təqribən 70-80 min xarici qonağı qarşılayacaq. Bu tədbir Azərbaycanın beynəlxalq imicinin daha da artmasına mühüm töhfə verməklə bərabər, sivil dünyanın ayrılmaz hissəsi kimi ölkəmizin beşəri dəyərlərə malik olduğunu bir daha nümayiş etdirəcək.

Nəzərə almaq lazımdır ki, COP iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə çox vacib və dünyanın ən əhəmiyyətli tədbirlərindən biridir. Azərbaycanın bu tədbirə Şərqi Avropa Qrupu ölkələri arasında yekdillə qərarla ev sahibi seçilməsi ölkəmizə yüksək etimadın göstəricisidir...

Bax sah. 6

Xəyanətin qurbanına çevrilmiş Laçın

1992-ci ilin mayı Azərbaycanın müasir tarixinə xəyanətlərin və faciələrin əks olunduğu zaman kimi düşüb. Məhz həmin günlərdə ölkəmiz sözün əsl mənasında sınaq qarşısında idi - hakimiyyət savaşı, sərəstəsiz insanların kreslo davası ard-arda ağır itkilərə yol açırdı. Məhz bu hakimiyyət çöküşünün və xəyanətin acı nəticəsi kimi mayın 18-də Azərbaycanın şərq qapısı, ən mühüm strateji əhəmiyyətli rayonlarından biri - Laçın rayonu ermənilər tərəfindən işğal olundu. İşğal nəticəsində yüzlərlə insan şəhid edildi, girov götürüldü, əlil oldu.

Bəli, Laçının işğalı xəyanətin və hakimiyyət hərisliyinin ortaya çıxardığı nəticə idi. Qeyd edək ki, 1992-ci ilin fevralında baş vermiş Xocalı soyqırımını həmin dövrdə mövcud hakimiyyəti dəvərlən iqtidarı ələ almağa çalışan Azərbaycan Xalq Cəbhəsi üçün mühüm fürsətə çevrildi. O dövrdə Azərbaycan prezidenti olan Ayaz Mütəllibov AXC-nin təzyiqi ilə 6 martda prezident vəzifəsindən istefa verdi. Növbəti prezident seçkilərinə qədər prezident səlahiyyətləri Ali Sovetin sədri Yaqub Məmmədova həvalə edildi. Müdafiə naziri vəzifəsi isə AXC-nin tələbi ilə bu qurumun üzvü olan Rəhim Qaziyevə verildi. Məhz həmin dövrdən başlayaraq AXC ölkədəki vəziyyəti sabotaj etməklə hakimiyyətə yiyələnməyə çalışdı. AXC-yə başçılıq edən şəxslər ətrafında yaratdıqları silahlı dəstələrdən quldurluq məqsədi ilə istifadə...

Bax sah. 6

İnsan alverinə qarşı mübarizə...

Dünya Milli Məclisin İnsan hüquqları, həmçinin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitələrinin birgə iclası baş tutub. İclasın gündəliyinə bir məsələ - İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə milli koordinasiya illik hesabatının müzakirəsi daxil edilib.

Tədbirdə Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) İnsan Alverinə Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin rəisi, polis general-mayoru Həzi Aslanov, DİN-in İnsan Alverinə Qarşı Mübarizə Baş İdarəsi rəisinin müavini Samir Zeynalov və ölkəmizdə fəaliyyət göstərən bəzi QHT rəhbərləri iştirak ediblər.

Xarici ölkələrdə cinsi istismara məruz qalanlar

İllik hesabatda qeyd olunan məlumata görə, ötən il 89 nəfər Azərbaycan vətəndaşı Türkiyə, Rusiya, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində, Böhrəyn Krallığında, Qətərdə, İranda və İraqda cinsi istismara məruz qalıb. Hesabatda bildirilir ki, sosial şəbəkələr vasitəsilə törədilmiş 20 fakt üzrə fahişəliyə cəlbətmə maddəsi ilə 2 cinayət işi başlanılıb.

12 nəfər Interpol xətti ilə axtarısa verilib

Eyni zamanda hesabatda bildirilib ki, insan alveri cinayətini törətməkdə təqsirləndirilən 12 (+1) nəfərin Interpol xətti ilə axtarışı davam etdirilir. Beynəlxalq axtarışda olan şəxslərin 9-nun Türkiyədə gizləndiyi ehtimal olunur. Bunlardan 3-nün isə Pakistan, BƏƏ, Rusiyada...

Bax sah. 7

Fransa üzr istəməlidir!

Fransa Azərbaycana qarşı qərəzli mövqeyini davam etdirir. Rəsmi Paris ölkəmiz haqqında böhtan kampaniyası aparır. Bugünlərdə Fransanın daxili işlər naziri Jerald Darmanan ölkəmizə növbəti dəfə böhtan atıb. O, "France-2" telekanalına müsahibəsində əsassız olaraq Azərbaycanı Yeni Kaledoniya adlandıraraq müdaxilə etməkdə və ölkəmizin daxili işlərinə qarışmaqda ittiham edib. Görünür odur ki, Fransa rəhbərliyi Yeni Kaledoniya adını verən hadisələrdə günahkar axtarışına çıxıb.

Artıq rəsmi Paris xarici və daxili siyasətində ciddi böhran yaşamaqdadır. Təsədüfi deyil ki, hazırda bu dövlət keçmiş müstəmləkələrindən qovulur. Həmin bölgələrdə Parisə qarşı etiraz aksiyaları sönümlənib, Yelisey sarayına qarşı çıxışlar, narazılıqlar günü-gündün daha da artır. Niger, Qabon və s. bölgələrdən qovulan Fransaya qarşı etirazların artdığı keçmiş müstəmləkələrdən biri də Yeni Kaledoniyadır. Bu bölgədə Fransa müstəmləkəçiliyinə qarşı etiraz aksiyaları artıq davamlı xarakter alıb və hər gün daha da güclənir. Öz müstəmləkəçi siyasətinin acı nəticələrini yaşayan Fransanın rəsmilərinin Azərbaycanı ittiham etməsinin heç bir əsası yoxdur. Bu ölkənin daxili işlər nazirinin iddialarına cavab olaraq Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) mətbuat...

Bax sah. 5

Qalmaqallı qanun qəbul edildi...

Bax sah. 7

Kolonializmə "Yox!"

Bax sah. 7

Prezidentlər Füzuli və Şuşada...

Azərbaycan Respublikasında dövlət səfərində olan Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko mayın 17-də Füzuli rayonuna gəlib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev qarşılıq.

Belarus Prezidentinə Füzuli, Zəngilan və Laçın beynəlxalq hava limanları barədə məlumat verilib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko Füzuli şəhərinin dağıdılmış yerlərinə baxıb və şəhərin Baş planı ilə tanış olublar.

Dostluq münasibətlərimiz uğurla inkişaf edəcək

Mayın 17-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevə zəng edib. Prezidentin Mətbuat Xidmətinin məlumatına görə, Prezident İlham Əliyev Kasım-Jomart Tokayevə ad günü münasibətilə təbrik edib, ona sağlığı və dövlətçilik fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Kasım-Jomart Tokayev göstərilən diqqətə və təbriklərə görə təşəkkürünü bildirib. Telefon söhbəti zamanı yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin əməkdaşlığımızın daha da möhkəmlənməsi işinə xidmət etdiyi vurğulanıb, bu baxımdan bir müddət əvvəl Qazaxıstan Prezidentinin ölkəmizə səfərinin önəminə toxunulub.

Dövlət başçıları Azərbaycan ilə Qazaxıstan arasında dostluq münasibətlərindən bundan sonra da uğurla inkişaf edəcəyinə əminliklərini bildiriblər, əməkdaşlığın perspektivləri və gələcək təmaslar barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

edilmiş heykəllərinə baxılıb.

Prezidentlər Şuşanın Baş planı barədə məlumat verilib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko Şuşada Heydər Əliyev Fondu tərəfindən bərpa edilən Yaratıcılıq Mərkəzində "Heydər Əliyev və Qarabağ" sergisinə baxılıb.

Dövlətimizin başçısı belaruslu həmkarı ilə Şuşada Bülbülün ev-muzeyində olublar.

Prezidentlər Cıdır düzündə olublar.

Qarşılıqlı etimada əsaslanan münasibətlər

Aparılan ardıcıl və məqsədyönlü multiregional xarici siyasət kursunun nəticəsi olaraq beynəlxalq miqyasda ölkəmizin dostlarının sayı getdikcə artır. Ayrı-ayrı dövlətlər respublikamızla həyatın müxtəlif sahələrində sıx, bərabərhuquqlu partnyorluq münasibətləri qurmağa böyük önəm verirlər.

Qısa müstəqillik tarixində Azərbaycanla siyasi, iqtisadi, humanitar və digər sahələrdə paritet əsaslarla münasibətlərinin dərinləşdirən belə dövlətlərdən biri də Belarus Respublikasıdır.

Xəbər verdiyi kimi, bu gündə dost ölkənin Prezidenti Aleksandr Lukaşenko ölkəmizə dövlət səfərinə gəlib. Səfərin gündəliyi kifayət qədər zəngin olub. Belə ki, səfər çərçivəsində Azərbaycan və Belarus prezidentləri təkbətk və geniş tərkibdə görüşlər keçiriblər və bir sıra vacib sənədlər imzalanıb. İki ölkənin liderləri keçirdikləri görüşlərdə və mətbuata verdiyi bəyanatlarında ikitərəfli münasibətlərinin hazırkı səviyyəsindən məmnunluqlarını bildirməklə yanaşı, əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi üçün potensial imkanların daha böyük olduğunu vurğulayıblar. "Bir çox məsələlər - iktisadi, regional və beynəlxalq məsələlər üzrə ətraflı danışdıq. Münasibətlərimizin strateji xarakterini bir daha təsdiq etdik. Ölkələrimiz arasında etimada, qarşılıqlı hörmətə, dostluğa və əməkdaşlığa əsaslanan kreativ tərəfdaşlığı çox yüksək qiymətləndiririk. Bu münasibətlər zamanın sınağından çıxıb və zəminə, Belarus ilə Azərbaycanın etibarlı dost olmaları heç kəmə şübhə doğurmur. Bu, dövlətlərarası münasibətlərimizin əsasıdır, çünki yalnız qarşılıqlı etimad şəraitində həmişə bütün vəziyyətlərdə ikitərəfli dost əxalərlə yanaşı, əməkdaşlıq mümkündür", - deyir Prezident İlham Əliyev belaruslu həmkarı Aleksandr Lukaşenko ilə geniş tərkibdə görüşdə bildirib.

Liderlərin şəxsi münasibətlərindən qaynaqlanan yüksək səviyyəli siyasi dialoq

Azərbaycanla Belarus arasında getdikcə genişlənən münasibətlərdən bəhs edərkən ilk növbədə siyasi dialoq, qarşılıqlı etimadın yüksək səviyyəyə çatdığı qeyd edə bilərik. Yüksək səviyyəli siyasi dialoq digər istiqamətlərdə əməkdaşlığa da güclü impuls verir. İki ölkə arasında diplomatik münasibətlər 11 iyun 1993-cü ildə yaradılıb. 2006-cı ildə qarşılıqlı olaraq Bakıda və Minskə səfirliklər açılıb. Ötən dövrün ən mühüm nailiyyətlərindən biri ikitərəfli münasibətlərinin strateji tərəfdaşlığı səviyyəsinə çıxarılması olub.

İkitərəfli əlaqələrə nəzər salsaq, qeyd edə bilərik ki, rəsmi Minsk və Bakı arasında əlaqələr kifayət qədər geniş əhatə dairəsinə malikdir. Xüsusilə, təhlükəsizlik, iqtisadi, siyasi və beynəlxalq arenada qarşılıqlı dəstək kimi sahələrin vurğulanı bilirik. Belarus hər zaman Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tam dəstəkləyib. İki ölkə hərbi sahədə sıx əməkdaşlıq edir.

İkitərəfli siyasi dialoqun yüksək səviyyəsinə uyğun olaraq Azərbaycan ilə Belarus beynəlxalq platformalarda,

o cümlədən də BMT, ATƏT, MDB kimi təşkilatlar çərçivəsində önəmli olaraq bir-birinin mövqeyinə hörmət ilə yanaşırlar. Qeyd etmək yerinə düşər ki, dost Belarus üzv olduğu beynəlxalq və regional təşkilatlar çərçivəsində, o cümlədən də Müstəqil Dövlətlər Birliyinin (MDB) və Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) xətti ilə Azərbaycanın maraqlarına uyğun gəlməyən hər hansı bir addım atmayıb. Əksinə, dost ölkə və onun lideri Aleksandr Lukaşenko

Səfər çərçivəsində baş tutan tədbirlərdə ikitərəfli münasibətlərə yanaşı, global və regional təhlükəsizlik məsələləri ətrafında da geniş fikir mübadiləsi aparılıb. Təəssüf ki, mənzərə heç də ürəkəcan deyil. Bildirildiyi kimi, dünyada vəziyyət sürətlə və bir qayda olaraq mənfi istiqamətdə dəyişir. Geosiyasi və geoiktisadi vəziyyət hədsiz dərəcədə müəhkəmlənib. Bizə yaxın coğrafiyalarda da təhlükəli proseslər izlənilir. Yeni münasibətlər, yeni qeyri-sabitlik ocaqları yaranır. Bir qayda olaraq mövcud münasibətlər öz həllini tapmayaraq illərlə uzanır, başqa sərhədlərə sirayət edir. Burada Azərbaycanın və onun Lideri İlham Əliyevin müstəsna xidmətləri isə müsbət bir nümunə kimi diqqət çəkir.

Dünya uzun illər ərzində mövcud olmuş problemlər sırasında Cənubi Qafqazda Azərbaycan beynəlxalq hüquqa, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə, BMT-nin Nizamnaməsinə və bütün dünya ictimaiyyətinin bu gün tanıdığı beynəlxalq humanitar hüquqa tam uyğun olaraq hərbi-siyasi yolla həll etdiyi münasibətlərə əsasən təşkil edir. Söhbət Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsinin və 23 saatlıq lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin nəticələrinə uğun olaraq özünün ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam təmin etməsindən gəlir. Respublikamız Cənubi Qafqazda yeni realıqları yaradıb. Bundan sonra regionu stabil şəkildə idarə etmək mümkündür. Çünki Azərbaycanın yaratdığı realıqlar silhə, əməkdaşlığa və təhlükəsizliyə müsbət zəmin formalaşdırıb. Bu, çox böyük önəm daşıyan misilsiz fürsətdir və ondan maksimum səmərəli istifadə olunmalıdır. Geridönüşü yox verilməlidir. Postmüharibə dövründə Azərbaycanın və onun Lideri İlham Əliyevin söylədi də möhüz buna yönəlib. Azərbaycanın bu müsbət nümunəsi dünyada böyük maraqla izlənilir və təqdir olunur. Bu gün Cənubi Qafqazda beynəlxalq hüququn, suverenlik prinsipinin bərqərar olunması prezidentini yaradan Azərbaycan və Prezident İlham Əliyevə böyük hörmət bəslənilir. Bunu Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko mətbuata verdiyi bəyanatında bir daha diqqətə çatdıraraq deyib: "Böli, biz regionlarımızda təhlükəsizlik məsələlərini müzakirə etməliyik. İlham Heydər oğlu burada baş verənərlə bağlı mənə ətraflı məlumat verdi, qeyri-sabit regiondur, Tanrıya şükür olsun ki, burada Azərbaycanın təhlükəsizlik qüvvələri, normal lider ölkə mövcuddur. Siz Qafqaz regionunu nəzarətə saxlamağa qadirsiniz. Bu, artıq təkcə Azərbaycanla deyil, müstəqil dövlətlər üçün dədir. Biz artıq bütün Qafqazdakı vəziyyəti cavabdehsiniz, biz - Qafqazda yaşamaayan xalqlar buna çox böyük ümid bəsləyirik. Ona görə də bu, sizin üçün əlavə yük deyildir, halbuki öz problemləriniz də var, lakin yenə də, nə etmək olar. Zaman Sizi seçib, bizdə belə deyirlər və Siz lider olaraq Qafqaz regionuna görə məsuliyyət daşıyırsınız".

keçmiş Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin tənzimlənməsinə həmişə həssas yanaşma sərgiləyib və ədalətli sülhəyətə çatdırma prosesinə çağırışlar edib. Azərbaycan da öz növbəsində ən kritik məqamlarda Belarusa dost əli uzadıb, ona müxtəlif məsələlərdə vəzifəli-məz siyasi və maddi dəstəyini göstərmiş.

İki ölkə arasında əlaqələrin intensivləşməsinə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin və Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun çox vacib rol oynadığını xüsusi qeyd etmək lazımdır. Onları yaxın dostluq münasibətləri birləşdirir ki, bu da dövlətlərarası siyasi dialoqun genişlənməsinə öz müsbət təsirini göstərir. Artıq liderlərin qarşılıqlı səfərləri də intensiv hal alıb. Prezident Aleksandr Lukaşenko Bakıda, Prezident İlham Əliyev isə Minskə özlərinin əsl dostların əhatəsində, evlərindəki kimi hiss edirlər. Bildirdiyi kimi, hər iki tərəf bir-birinə səmimi və açıq münasibət bəsləyir. Ortada hansısa bir sirt və yaxud gizli məsələ yoxdur. Liderlər arasında formalaşan səmimi münasibətlər digər dövlət məmurlarına da sirayət edir. Mətbuata verdiyi bəyanatında bu amilə diqqət çəkən Prezident İlham Əliyev "Əlbəttə ki, diskussiyalar üçün mövzu olduqca çoxdur. Biz Aleksandr Qriqoroviçlə artıq son 20 ildə fəal işləyirik. Bu illər ərzində müxtəlif şəraitlərdə həmişə dəyərli əlaqələrimizə - xeyirxahlığa, ləyaqətə, münasibətlərdə dürüstlüyə və nəticəyə hədəflənəyən sadıqlığımızı qoruyub saxlamışıq. Düşünürəm ki, ölkələrimizin rəhbərləri arasında etimada əsaslanan münasibətlər təbii olaraq bütün digər dövlət quruluşlarına impuls verir ki, onlar, həmçinin öz aralarında ünsiyyət saxlasınlar, çalışsınlar, dostluq etsinlər, öz ölkələrinin rifahı və ölkələrimiz arasında dostluq münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi naminə fəaliyyət göstərsinlər. Zənnimcə, bu gün bu münasibətlərinin dostluq xarakteri daşması əyani şəkildə nümayiş etdirilib, - deyir vurğulayıb.

Azərbaycan Lideri Qafqaz regionuna görə məsuliyyət daşıyır

Mübariz ABDULLAYEV

Azərbaycan - Belarus: İqtisadi əməkdaşlığın yeni ünvanı azad edilmiş ərazilərdir

Azərbaycan və Belarus yaxın dost ölkələrdir, tərəflər arasında siyasi-iqtisadi təmasların dərin tarixi kökləri vardır. Hər iki respublika sovetlər dövründə də yaxın münasibətlərə malik olub, müstəqillikdən sonra isə tamamilə yeni dinamik mərhələyə keçib. Son illərdə ikitərəfli əlaqələr daha da inkişaf etməyə başlayıb, iqtisadi dinamika hər il yüksəlib və ticarət dövriyyəsi ötən il 440 milyon dollara çatıb, tərəflər mal mübadiləsini 500 milyon dollara çatdırmaq istəyir. Belarus postsəviet ölkələri arasında Azərbaycanın dördüncü ən böyük xarici ticarət partnyorudur və iqtisadi dövriyyəni artırmaq üçün imkanlar böyükdür.

Belarus Azərbaycanla əsasən demiryol vaqonları, kənd təsərrüfatı texnikası, traktorlar və yük maşınları, ağac emalı məhsulları, süd və ot məhsulları, dərmanlar və neft məhsulları tədarük edir. Azərbaycanın Belarusa isə neft-kimyə məhsulları, spirtli içkilər, fındıq, elektrik transformatorları, şirələr, meyvə və parçalar ixal olunur.

Mayın 16-da ölkəmizə səfər edən Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun cənab Prezident İlham Əliyevlə keçirdiyi görüş və müzakirə olunan mühüm məsələlər iki ölkə arasında ticari-iqtisadi əlaqələrin inkişafı üçün yeni mərhələ açıb.

Belarusun Azərbaycanla iqtisadi əməkdaşlığının yeni gündəliyində əsas ana xətt azad olunmuş ərazilərdə quruculuq və iqtisadi inkişaf proqramlarında yer almaqdır. Hazırda bu bölgədə dayanmadan artan iqtisadi tələbatın və xarici investisiyaların sayı təkliflərinin fonunda Belarus sarmayədarları ölkələrdə geridə qalmış istəmə və iqtisadi layihələrdə daha fəal olmaq istəyir. Ələlxüsusda Azərbaycan hökumətinin azad edilmiş ərazilərdə təbii qayda ilə vergi azadlıqları və güzəştləri həmin ərazilərdə biznes mühitinin güclənməsinə və inkişafına, xarici investisiyaların cəlbinə güclü təşviqlər yaradıb və İtaliya, Rusiya, Cənubi Koreya, İsrail, Türkiyə, Çin, Qazaxıstan, Özbəkistan və digər ölkələrin investisiyalarını bölgədə yerləşib.

Bu baxımdan Belarus da vaxt itirmək istəmir və yaranmış əlverişli iqtisadi mühitə və vergi güzəştlərindən faydalanmaq daha çox layihədə təmsil olunmaq üçün 30 il ərzində investisiyalardan kənarında qalmış bu zəngin torpaqlarda yeni həyat, iqtisadi dirçəlişə qol çirməməyə arzusundadır.

Prezident Aleksandr Lukaşenkonun boyan etdiyi kimi uzun müddət səhraya çevrilmiş bu torpaqları dirçəltmək, hansısa yeniliklərə ehtiyac deyildir və ölkəsi bu prosedə Azərbaycanın yanında yer almağı qürurverici hal sayır. Lukaşenkonun "ögər həmin torpaqların dirçəldilməsi üzrə bu böyük prosedə bizə yer tapılsa, onda bu yükün altına girməyə hazırıq və bu, sizin üçün sərfəli olacaqdır. Məsuliyyətlə bildirirəm ki, biz bunu böyük məmnuniyyətlə və dünyada heç kəmin edə bilməyəcəyi səviyyəyə edəcəyik" fikri bir daha ona dəlat edir ki, Belarus Qarabağ və Şərqi-Zəngəzürdə iqtisadiyatın əksər sektorlarında özünə yer axtarıb.

Azad ərazilərin hədsiz dərəcədə zəngin mineral ehtiyatları və torpaq resursları vardır, bölgədə artıq kənd təsərrüfatının inkişafı üçün layihələrin icrası 2 ildir ki, davam edir. Yeni aqrar layihələrin təməlləri qoyulur, əkin dövriyyəsinin genişləndirilməyi üçün qabaqcıl texnologiyalar tətbiq olunur. Belarusun bu sahədə yaxşı təcrübəsinə və potensiallarına nəzərə əlavə bu sahədə əməkdaşlıq hər iki tərəfin üçün yaxşı fürsətlər yaradır, xüsusilə də Rusiya-Ukrayna müharibəsi ilə bağlı beynəlxalq logistika zəncirinin pozulması Avropa və digər bölgələrdə aqrar tədarük məsələlərini ticarət təchizatını da pozub. Azərbaycan mineral gübrələrin, kimyəvi pestisid və maddələrin, eləcə də kənd təsərrüfatı məqsədli xammal və ehtiyatların böyük bir qisminin xaricdən ixal edir ki, geosiyasi vəziyyət həmin malların ixalında həm longimələr, həm də bahalaşmalarla səbəb olmaqdadır. Bu cəhətdən dünyada mineral gübrə və kimyəvi

aqrar mallar üzrə lider ölkələrdən biri olan Belarusun Qarabağda belə bir istehsal və emal kompleksləri yaratmaq niyyəti Azərbaycan üçün də arzuolunandır.

Bundan başqa, Belarus kənd təsərrüfatı texnikasının istehsalı, maşın və avadanlıqların tədarükü sahəsində də MDB liderlərindən biridir, xüsusilə ağır sənaye texnikalarının istehsalında güclü imkanları mövcuddur.

Qarabağ həm də hazırda geniş sənaye parkları zonasına çevrilməkdədir. Bu bölgədə Arz Vadisi İqtisadi Zonasının və Ağdam Sənaye Parkının təməli qoyulub və bir neçə xarici şirkət rezidentlik hüququ əldə edib. Həmin investisiyalar 10 illik mənfəət vergisindən, xaricdən gətirilən avadanlıqlar 7 il müddətində gömrük rüsumlarından və ƏDV-dən azad olunublar. Cəbrayıl, Ağdam, Zəngilan və digər bölgələrdə sənaye parkları və aqroparkları yaradılıbqədər, xarici investisiyaların bir qismi artıq işə başlayıb. Belarusun texnoloji gücü və imkanları aqrar-sənaye komplekslərinin yaradılmasında əsaslı rol oynayıb, ona görə də bu ölkənin həmin bölgədə ən yaxşı sərmayədarlardan biri kimi kənd təsərrüfatı texnikasının, o cümlədən infrastrukturunun bərpasında ehtiyac duyulan ağır maşınların, MT3 və MAZ-ların istehsalında yer alması əhəmiyyət kəsb edə bilər.

Həmçinin, Belarus güclü sənaye platformasına qadın ölkədir, ağır texnikalar istehsalı üzrə ixtisaslaşmış zavodları var, demir yolu sahəsində tələb olunan texnologiyaların istehsalında imkanları böyükdür. Qarabağda aparılan nəhəng tikinti infrastrukturuna həmin zavodlarda yığılan maşınların faydası böyük ola bilər, həmin zavodların azad edilmiş ərazilərdəki sənaye texnoparklarında qeyri-rezident kimi təmsil olunması da mümkündür.

Azad olunmuş ərazilərdə həyvvandarlığın inkişafı ilə bağlı da iri layihələr icra olunur, İsrail, Türkiyə Azərbaycanla birgə emal müəssisələrini qurub, bu torpaqlarda həyvvandarlığın inkişafı üçün imkanlar isə daha böyükdür. Ona görə də cins mal-qara üzrə MDB-nin lideri olan Belarusun həyvvandarlıq müəssisələrini yaratması da hər iki ölkə üçün xüsusi önəm daşıyır. Bu, həmin bölgədə və Azərbaycan süd məhsullarına, iribuzulu mal-qara ətinə tələbatı tam təmin etmək üçün də xüsusi əhəmiyyət kəsb edir və Azərbaycanın orzaq təhlükəsizliyinin möhkəmlənməsinə dərin töhfə verə bilər. Eləcə də Belarus təcrübəsi üzrə Qarabağda aqroşəhərcilərin salınması böyük bir iş yerləri, məşğulluq proqramlarının gerçəkləşməsi deməkdir.

Yeni gəlmişkən, Belarus Prezidentinin dünən Füzuli rayonuna səfərinin məqsədlərindən biri də möhüz bu bölgənin iqtisadi imkanları ilə yerində tanış olmaq, Belarus şirkətlərinin Qarabağda sarmayə qoyması üçün mövcud resurs və xammal ehtiyatlarını qiymətləndirməkdən ibarətdir.

Belarusun əzəclilik sənayesi də güclüdür, Azərbaycan hazırda dərman ixalını azaltmaq və milli əzəclilik sektorunu inkişaf etdirmək üçün layihələrdə start verir, Belarusla bu sahədə əməkdaşlıq da möhüz dərmanlara olan ehtiyacın yerli istehsal hesabına təmin olunmasına imkan yaratmış olub.

Ümumiyyətlə, Belarus Respublikasının Azərbaycanla iqtisadi bağlarındakı yeni səhifə açmaq üçün təklif və planları olduqca geniş və çoxşaxəlidir. Hökumətlərarası Komissiyamızın həmsözləri səviyyəsində müzakirələr zamanı da gələcək əlaqələrin Yol xəritəsində hədsiz dərəcədə sayəsiz iqtisadi hədəflər yer alıb. Prezident Aleksandr Lukaşenkonun səfəri zamanı iki ölkə arasında imzalanmış sənədlər, xüsusilə də gömrük, kənd təsərrüfatı, iqtisadiyyat və ticarət, investisiyalar sahəsində razılaşdırılmış yeni sazişlər yuxarıda qeyd edilən bütün hədəflərə çatmağa imkan verəcəkdir.

Siyasi dialoqun inkişafında yeni mərhələ

Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin təşəbbüsü ilə görüş keçirilib

Siyasi partiyalarla dövlət orqanları arasında konstruktiv əməkdaşlığın qurulması və inkişaf etdirilməsi məqsədilə mayın 16-da Prezident Administrasiyası tərəfindən Milli Məclis Aparatının, Mərkəzi Seçki Komissiyasının, Hesablama Palatasının, Ədliyyə və Maliyyə nazirliklərinin, habelə 25 siyasi partiyanın (Yeni Azərbaycan Partiyası, Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyası, Ana Vətən Partiyası, Ədalət, Hüquq, Demokratiya Partiyası, Böyük Quruş Partiyası, Demokratik İslahatlar Partiyası, Vəhdət Partiyası, Azərbaycan Demokratik Maarifçilik Partiyası, Milli Cəbhə Partiyası, REAL Partiyası, Haqq Ədalət Partiyası, Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyası, Azərbaycan Ümid Partiyası, Azərbaycan Demokrat Partiyası, Azərbaycan Xalq Partiyası, Böyük Azərbaycan Partiyası, Ədalət Partiyası, Klassik Xalq Cəbhəsi Partiyası, Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyası, AĞ Partiyası, Azad Vətən Partiyası, Müasir Müsavat Partiyası, Gələcək Azərbaycan Partiyası, Yeni Zaman Partiyası, Müsavat Partiyası) nümayəndələrinin iştirakı ilə görüş təşkil olunub. Görüşdə çıxış edən Prezident Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri Ədalət Vəliyev dövlət siyasətində de-

mokratik prinsip və dəyərlərə daim sadıq qalan Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə ölkədə davamlı olaraq müxtəlif siyasi qüvvələr arasında konstruktiv əməkdaşlıq, sağlam siyasi dialoq və ümummilli məsələlərdə həmrəylik mühitinin təşviq olunduğunu bildirdi, bu istiqamətdə indiyədək görülmüş çoxsaylı işlər barədə ətraflı məlumat verib. Şöbə müdiri siyasi partiyaların cəmiyyətdə artan rolunu ölkəmizdə formalaşmaqda olan yeni siyasi konfigurasiyanın əsas elementlərindən biri kimi xüsusi vurğulayaraq təşkil olunmuş görüşün, həmçinin siyasi partiyaların mövcud potensialının dövlət siyasətinin və ictimai münasibətlərin daha da inkişafına yönəldilməsi imkanlarının genişləndirilməsinə xidmət etdiyini bildirdi. Ə.Vəliyev sağlam əməkdaşlığın, milli həmrəyliyin sabitliyi və dayanıqlı inkişafı təmin edən amillərdən olduğunu diqqətə çatdırdı. Sonra tədbirdə müxtəlif dövlət orqanlarının nümayəndələri çıxış edərək "Siyasi partiyalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunundan irəli gələn məsələlər barədə təmsil etdikləri orqanların aidiyyəti üzrə gördüyü işlər barədə məlumat veriblər. Ədliyyə Nazirliyinin nümayəndəsi siyasi partiya üzvlərinin reyestrinin aparılması, siyasi partiyalarla iş üzrə fərdi kabinetdən istifadə, qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyət, Maliyyə Nazirliyinin nümayəndəsi siyasi partiyalarda mühasibat uçotunun aparılması, siyasi partiyalara dövlət maliyyə yardımının ayrılması, Mərkəzi Seçki Komissiyasının nümayəndəsi siyasi partiyaların maliyyə hesabatı, siyasi partiyalar tərəfindən ianələrin qəbul olun-

ması, Hesablama Palatasının nümayəndəsi isə siyasi partiyalara dövlət büdcəsindən ayrılmış maliyyə yardımının xərclənməsinin yoxlanılması kimi məsələlərə aydınlıq gətiriblər. Daha sonra siyasi partiyaların nümayəndələri çıxış edərək müzakirə olunan mövzulara münasibətlərini bildirdilər. Cəmiyyəti narahat edən məsələlərin daha təkmil həlli yollarının müəyyənləşdirilməsində siyasi partiyaların mühüm rol oynaya biləcəyi nəzərə çatdıraraq milli maraqlar və milli birliyin qorunması naminə ölkənin bütün vətənpərvər və intellektual qüvvələrinin səfərbər olmasının vacibliyi, habelə mövcud dialoq mühitinin qorunub saxlanılmasının əhəmiyyəti vurğulanıb. Tədbir dövlət orqanlarının təmsilçiləri tərəfindən siyasi partiya nümayəndələrinin çoxsaylı suallarının cavablandırılması və müzakirələrə davam edib. İştirakçılar bu qəbildən olan tədbirlərin müntəzəm təşkilinin və hər bir siyasi qüvvənin belə təşəbbüslərdə fəal iştirak etməsinin faydalı olacağını diqqətə çatdırıblar.

Sabir Rüstəmxanlı: Görüş olduqca müsbət bir addımdır

Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının sədri, millət vəkili Sabir Rüstəmxanlı da görüşün son dərəcə əhəmiyyətli və vaxtında baş tutmuş görüş adlandırdı. VHP sədri qeyd edib ki, 2020-ci ildən başlayaraq Azərbaycanın siyasi mühitində yeni siyasi şərait yaranıb: "Prezidentin təşəbbüsü ilə yeni siyasi konfigurasiya formalaşmış və iqtidar ilə müxalifət arasında siyasi dialoq başlayıb. Bu dialoqun milli birlik, vətəndaş həmrəyliyi istiqamətində böyük bir addım olduğunu hər kəs bilir və bu birliyin həm II Qarabağ müharibəsi, həm də antiterror tədbirlərində əhəmiyyətini hər kəs gördü. Görüşdə siyasi partiyalararası dialoqun əhəmiyyəti və siyasi partiyalar haqqında yeni qanun qəbul olunduğundan sonra

yarlanmış şərait, qanunla bağlı ortaya çıxan bir sıra məsələlər müzakirə olundu. Müzakirələrdə yalnız siyasi partiyalar deyil, həm də hökumət nümayəndələri də iştirak etdilər. Onlar da müzakirə edilən məsələləri dinlədilər və qeydlərini götürdülər. Partiyaları maraqlandıran məsələlərə bağlı məlumatlandırıldılar. Mən də təklif etdim ki, bu görüşlər intensivləşməlidir. Eyni zamanda, belə görüşlər həm də ayrı-ayrı problemlərin ətrafında, fərqli mövzular üzrə təşkil edilə bilər. Başqa maraqlı təkliflər də səsləndirildi. Fikrimcə, bu görüş olduqca müsbət bir addımdır. Ümumiyyətlə, Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirəm. Yarandığı dövrdən bu yana şöbə Azərbaycanın siyasi mühitində yüksək siyasi mədəniyyətin formalaşmasında ciddi rol oynayıb. Dünyəni də bu şöbənin müdiri Ədalət Vəliyev çıxışında şöbənin ümumi işi barədə geniş fikirlərini bildirdi. Təbii ki, bütün görülən işlər Azərbaycanın xeyrinədir".

Fəzail Ağamalılı: Bu toplantı həm də bir çox hədəfləri özündə əks etdirdi...

Ana Vətən Partiyasının sədri, millət vəkili Fəzail Ağamalılı bildirdi ki, ciddi əhəmiyyət kəsb edən və siyasi birliyimizin növbəti təşəbbüsü olan görüş partiyalararası və iqtidar-müxalifət münasibətlərində geniş perspektivlər yaradan mühüm hadisə kimi qiymətləndirilməlidir. O vurğulayıb ki, Prezident İlham Əliyevin iradəsinə söykənən bütün siyasi partiyaların yeni konfigurasiyası ötən zaman kəsiyində özünün yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub: "Bu inkişaf mərhələsində ortaya qoyulan hədəflərə çatmaq üçün mühüm addımlar atılıb. Bu addımların effektivliyində isə Prezident Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsi və orada təmsil olunan peşqar insanlar xüsusi rol oynayır. Ötən dövr ərzində siyasi partiyalar iqtidar arasında sağlam və şəffaf əməkdaşlıq formalaşdı. Zamanında bəzi radikal partiyaların himayəsində, inhisarında olan müxalifətçilik bu çərçidən çıxaraq müstəqil şəkildə özünü ifadə etmək imkanını qazandı. Bu çox yaxşı hal idi. Ədalət Vəliyevin rəhbərlik etdiyi şöbə yarandıqı andan bütün siyasi partiyaların rəhbərləri ilə intensiv görüşlər keçirdi, müzakirələr apardı. Həm partiyalar arasında, həm də iqtidara partiyalar arasında sağlam münasibətlərin yaranması yolunda əhəmiyyətli işlər görüldü. Görülən işlər, atılan addımlar öz bəhrəsini verdi və 2020-ci il Vətən müharibəsi dövründə, antiterror tədbirləri zamanı, informasiya müharibəsi zamanı siyasi partiyalar dövlət, silahlı qüvvələri, xalqı ilə eyni səfərdə, eyni cərgədə yer aldı. Marginal AXCP istisna olunmaqla bütün siyasi partiyalar əldə edilən qələbə üçün səfərbər oldu, birlik nümayiş etdirdi, vahid müsəllah əsgər kimi bir cəbhədə birləşdi. Beləliklə, ölkə Prezidentinin yeni siyasi konfigurasiya siyasəti özünü doğrultdu".

F.Ağamalılı deyib ki, mayın 16-da Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin təşkilatlığı və moderatorluğu ilə keçirilən toplantı yeni bir hadisə kimi tarixə düşdü. "Siyasi partiyalar haqqında yeni qanunun qəbulunu xüsusi əhəmiyyəti də ortadadır. Keçirilən tədbir də məhz bunun icrasına həsr edilmişdi. Öz çıxışında Ədalət Vəliyev son 3 ildə ölkədə siyasi partiyaların pa-

litrasını, mənzərəsini, görülməli işlərin bütün mahiyyətini ortaya qoydu. Partiyalarla iqtidarın əməkdaşlığının verməmiş olduğu əhəmiyyətli nəticələr üzərində geniş fikir mübadiləsi aparıldı. Eyni zamanda, milli həmrəyliyimizin yaranmasında, inkişafında siyasi partiyalar arasındakı birliyin də ciddi əhəmiyyət kəsb etdiyi xüsusi olaraq önə çəkildi. Bu toplantı həm də bir çox hədəfləri özündə əks etdirdi. Bundan sonra da milli maraqlar və dövlət maraqları ətrafında birləşərək Azərbaycanın taleyüklü məsələlərinin həllində dövlətimiz və xalqımızla bir olmağın zəruriliyi, həm Ədalət Vəliyevin çıxışında, həm də siyasi partiya rəhbərlərinin çıxışlarında xüsusi olaraq yer aldı", - deyən AVP sədri əlavə edib ki, toplantıda kifayət qədər açıq diskussiya alındı, bundan sonra ki, dövrədə əməkdaşlığın vacibliyi önə çəkildi: "Bu gün demək olar ki, bütün siyasi qüvvələr dövlətin maraqları ətrafında birləşib. Yalnız marginal AXCP burada istisna qəbul edir. Qələbənin əldə olunmasında, istər müharibə dövründə istərsə də indi bu və ya digər şəkildə davam edən informasiya cəbhəsində dövlətimizlə çiyin-çiyinə döyüşən partiyaların siyasi birliyi qorunub saxlanmalıdır. Çünki hələ qarşıda ciddi hədəflər var. Bu birlik Azərbaycanın güclənməsinə, tarixi torpaqlarımıza sahib çıxmaq üçün şərtləli xidmətimizə hədəflənəməlidir. Ümidvaram ki, ciddi tarixi əhəmiyyət kəsb edən toplantı siyasi partiyaların birliyində yeni bir mərhələnin əsasını qoyacaq və bundan sonra əməkdaşlığımız daha yüksək səviyyədə davam edəcək".

İqbal Ağazadə: Azərbaycan üçün yeni və oluqca pozitiv bir mərhələ...

Görüşdə iştirak edən Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə ölkənin siyasi spektrinin bir masa arxasında toplanmasını və mühüm məsələləri müzakirə etməsini olduqca yüksək hal kimi dəyərləndirib: "Bundan gözəl heç nə ola bilməz. Bu, ölkə müxalifətinin və iqtidarının bir masa arxasında müzakirə apara bilməsinin əyani nümayişidir. 2020-ci ilin fevralından ötən 4 il ərzində müxtəlif məsələlərdə Azərbaycanın siyasi palitrasının nümayəndələri birgə mövqə ifadə ediblər, hətta beynəlxalq təzyiqlərə də birgə cavab veriblər. Bir sıra hadisələrə birgə reaksi-

ya veriblər. Hesab edirəm ki, bu, Azərbaycan üçün yeni və oluqca pozitiv bir mərhələdir. Azərbaycanda nəhayət ki, siyasi institutların problemlərini masa arxasında danışaraq həll edirlər. Ola bilər ki, hər şey hər kəsi tam qane etməsin və bu da təbii haldır. Amma qonşu Gürcüstanda, Ermənistanda baş verənlərə baxanda, həm də böyük Qarabağ qələbəsindən sonra bu olduqca əsaslı şərtə çevrilir. İnanıram ki, bu mərhələ Azərbaycan üçün mütləq uğurlu olacaq və ölkəmiz bu mərhələdən çox şey qazanacaq. Siyasi partiyalar yeni dönmədə artıq parlament və dialoq parti-

miş sözlər və pafosdan daha çox real pragmatik fikirlərə üstünlük verilir. İnsanlar masalarda problemlərin həlli yolunu müzakirə edir. Bu baxımdan belə görüşləri yüksək dəyərləndirirəm və davam etməsinin vacib olduğunu düşünürəm. Bu görüşləri təşkil edən Prezident Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsi çox ciddi şəkildə bu işlərlə məşğuldur və fikrimcə, prosesi uğurla inkişaf etdirirlər".

Əvvəlki 3-cü səhifədə

Sərdar Cəlaloğlu: Dəyirmi masa yüksək səviyyədə təşkil olunmuşdu...

Azərbaycan Demokrat Partiyasının sədri Sərdar Cəlaloğlu da görüşü yüksək dəyərləndirib. Hakimiyyət nümayəndələri və əksər siyasi partiyaların iştirakı ilə baş tutan, siyasi partiyalar haqqında qanunun tətbiqinə həsr olunmuş dəyirmi masanın əsas müzakirələrlə keçdiyini bildirib: "Dəyirmi masa çox yüksək səviyyədə təşkil olunmuşdu. Orada siyasi partiyalarla yanaşı bir sıra dövlət strukturlarının nümayəndələrinin də iştirakı təmin olunmuşdu. Həmin dövlət strukturlarının nümayəndələri qanunun onlara aid olan hissələri ilə bağlı bir daha əlavə şərhlər verdi, ortada olan məsələlərlə bağlı fikirlərini bölüşdülər. Eyni zamanda, siyasi partiyaların nümayəndələri də çıxış etdilər - təkliflər və ideyalar səsləndirildi. Çox məhsuldar bir görüş alındı. Bu mənzərə onu deməyə əsas verir ki, belə dəyirmi masaların tez-tez keçirilməsinə zərurət var.

gün həm Gürcüstanda, həm də Ermənistanda siyasi proseslər qaynayır. Hər iki ölkədə müxalifət xarici qüvvələrin təsiri altında məlum hərəkətləri edirlər. Azərbaycanda isə sabitlikdir. Bu onu göstərir ki, heç bir xarici təsir, xarici qüvvə Azərbaycan müxalifətini özünün oyunlarına alət edə bilmir. Bu, həm də bizim müxalifətin Gürcüstan və Ermənistanından fərqli olaraq keyfiyyətini ortaya qoyur, milli müxalifət olduğunu göstərir. Təbii ki, belə bir şəraitin yaranmasında iqtidarın son vaxtlarda müxalifətə nəzərən münasibətindəki dəyişikliklər öz rolunu oynayırdı. Ümumilikdə tədbiri müsbət dəyərləndirirəm. Tədbirdə mən də çıxış etdim. Qanunla bağlı fikirlərimi bölüşdüm. Bu tip görüşlərin intensivliyinin artmasını arzu edərək. Çünki belə görüşlər siyasi mədəniyyətin inkişafında yeni bir mərhələ kimi dəyərləndirilir".

Fikir mübadiləsi aparmaq olduqca gözəl bir ənənədir. Fərqli ölkələrin nümunələrinə baxsaq bunun şahidi oluruq. Biz 4 ildir ki, prosesə start vermişik. Bu

Aydın Quliyev: Yeni konfigurasiya beynəlxalq dairələrə təsirli mesajlar verir

Məsələ ilə bağlı fikirlərini "Yeni Azərbaycan"a bölüşən "Bakı xəbər" qəzetinin baş redaktoru Aydın Quliyev bildirib ki, Prezident Administrasiyasında siyasi partiyalarla görüş ölkədə çoxdan başlanmış yeni siyasi konfigurasiyanın formalaşdırılması prosesinin davamıdır. Baş redaktor qeyd edib ki, Azərbaycanda keyfiyyətə yeni siyasi sistem münasibətlərinin yaradılması Vətən müharibəsinin ilk günlərindən başlayıb: "Bu prosesin təşəbbüskarı təbii ki, Prezident İlham Əliyev oldu. Dövlət başçısı siyasi partiyaların Azərbaycanın tarixində misilsiz fenomen olan azadlıq müharibəsindən və böyük Zəfərdən kənar qalmalarını rəva görmədi. Strateji düşüncə sahibi olan lider kimi bütün potensialların ortaya qoyulmasına şərait yaratdı. Siyasi partiyalar isə Ali Baş Komandan olaraq İlham Əliyevin seçdiyi müharibə variantını ərazi bütövlüyümüzə doğru ən tutarlı yol kimi qəbul etdilər, bütünlüklə, hətta özünü radikal müxalifət hesab edən qüvvələr də prosesə dəstək verdilər".

Mayın 16-da keçirilmiş görüşün Prezidentin yeni siyasi münasibətlər modelinin formalaşdırılmasında tam ardıcıl olduğunu bir daha nümayiş etdirdiyini önə çəkən Aydın Quliyev vurğulayıb ki, ortadakı hədəflər bəllidir: "Hər kəs görə bilər ki, Prezident İlham Əliyev bütün siyasi partiyaların qatıldığı münasibətlər sistemində tək müharibə şəraiti ilə bağlı fenomen kimi baxmır, əksinə, sağlam qüvvələrin hamısının hər zaman bir ortada olmasına ümum-milliyetçi güc göstəricisi kimi yanaşır və onun təkmilləşdirilməsini daimi prosesə çevirmək istəyir. Təsəvvüf deyil ki, görüşdə siyasi partiyaların mütəlak çoxluğu ilə bərabər geniş spektrdə əlaqədar dövlət orqanlarının da təmsilçiliyi təmin olunub. Prezident Administrasiyası, MSK, Ədliyyə və Maliyyə nazirlikləri, eyni zamanda Hesablama Palatası nümayəndələrinin iştirakının təmin olunması bir daha ifadə etdi ki, Pre-

zident bu məsələyə mühüm dövlət siyasətinin ayrılmaz tərkib hissəsi kimi baxır. Heç şübhə yoxdur ki, siyasi partiyalar dövlətçilik siyasətinə daimi dəstək versələr, bu həm onların özlərinin

daha güclü inkişafına şərait yaradacaq, həm də dövlətçilik gücünün ümumən artırılmasına dəstək olacaq".

Baş redaktor bildirib ki, bu görüşün keçirilməsi ölkə Prezidentinin siyasi partiyaların daha da inkişaf etməsinə maraqlı olduğunu bir daha göstərir. Çünki dövlət orqanları ilə sağlam və işgüzar əməkdaşlıq bütün hallarda həm də partiyaların özlərinin inkişafına təkan vermiş olur. "Təəssüf ki, özünü hələ də ölkədə yeni siyasi münasibətlərdən kənar qoymaq istəyənlər də var. Əlbəttə, bu onların öz seçimidir və müşahidələrə görə, ölkə Prezidenti istisnasız olaraq bütün siyasi subyektlərin konstruktiv əməkdaşlığa və sağlam siyasi dialoqa qatılmasında maraqlıdır. Özünü bu prosesdən kənar qoyanlar əslində sürətlə irəliləyən Azərbaycanın çox - çox uzaqlarda qaldıqlarının və ya qala biləcəklərinin fərqinə varmalıdırlar. Çox yaxşı haldır ki, Prezidentin yeni əməkdaşlıq modeli qurmaq siyasəti ölkənin mütəlak əksər partiyaları tərəfindən dəstəklənir. Azərbaycanda siyasi partiyaların fəal qatıldığı yeni konfigurasiya cəmiyyətimizə və bütün beynəlxalq dairələrə təsirli mesajlar verir. Belə görüşlər Azərbaycan cəmiyyətini milli-siyasi birləşməyə qədər vacib olduğuna və bu işdə şəxsin Prezidentin nə qədər birləşdirici lider olduğuna bir daha inandırır. Eyni zamanda bəzi beynəlxalq dairələrə Azərbaycandakı milli-siyasi birləşməyə əhəmiyyətini və bu işdə şəxsin Prezidentin nə qədər birləşdirici lider olduğuna bir daha inandırır. Eyni zamanda bəzi beynəlxalq dairələrə Azərbaycandakı milli-siyasi birləşməyə əhəmiyyətini və bu işdə şəxsin Prezidentin nə qədər birləşdirici lider olduğuna bir daha inandırır", - deyərək A. Quliyev əlavə edib.

Pərviz SADAYOĞLU

Albaniya Bakıda səfirlik açacaq

Azərbaycan münasibətlərdə olduğu bütün dövlətlərlə qarşılıqlı maraqları əsas götürərək xoş məram ortaya qoyur. Belə məqsədyönlü və səmərəli siyasi kursun nəticəsidir ki, respubli-

kamızın dünyanın müxtəlif regionlarında yerləşən ölkələrlə əməkdaşlıq əlaqələri genişlənir. Bu kontekstdə Azərbaycanla Albaniya arasında müx-

təlif istiqamətləri əhatə edən əməkdaşlığın artan dinamikası da məmnunluq doğurur. Bu günlərdə Albaniyanın Baş nazirinin müavini, infrastruktur

və energetika naziri Belinda Balluku ölkəsinin cari il ərzində Azərbaycanla səfirlik açacağını bildirib. Bu barədə o, ölkə parlamentinə "Albaniya Respublikası

Nazirlər Şurası ilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti arasında iqtisadi əməkdaşlıq haqqında Sazişin təsdiq edilməsinə dair" qanun layihəsini təqdim edərkən söyləyib.

Sürətli və effektiv ünsiyyət körpüsü

Ballukunun sözlərinə görə, "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Albaniya Respublikası Nazirlər Şurası arasında iqtisadi əməkdaşlıq haqqında" Saziş "bu münasibətləri dərinləşdirməyə yönəlmiş növbəti addımdır və aramızdakı uzaq məsafəyə baxmayaraq, biz güclü körpülər qurmaq üçün bir yol tapırıq və şübhəsiz ki, perspektivli əməkdaşlıq edirik". Dost ölkənin hökumətinin rəsmisinin sözlərinə görə, Azərbaycanın Albaniyada səfirliyinin açılması çoxdan gözlənilən qərardır və Bakının Tirana ilə tərəfdaşlığa dair ciddi niyyətlərinin sübutudur. O qeyd edib ki, bu, əməkdaşlığımızı daha da genişləndirəcək və aramızda sürətli və effektiv ünsiyyət körpüsü yaradacaq.

Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyev hələ 2022-ci ilin noyabrında Azərbaycanın Albaniyada səfirliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Dövlət başçısı eyni zamanda, "Azərbaycanın Albaniya Respublikasında (Tirana şəhərində) Səfirliyinin təsis edilməsi haqqında" qanunu təsdiqləyib. Dost ölkə Azərbaycanın bu addımını yüksək dəyərləndirib. Albaniya Prezidenti Bayram Beqay bildirib ki, bu addım ölkələr arasında əməkdaşlığın yaxşı təzahürüdür. İndi isə qarşılıqlı əməkdaşlığın perspektivləri baxımından mühüm önəm daşıyan siyasi qərar Albaniya tərəfindən verilib.

Azərbaycanın və Albaniyanın Tirana və Bakı şəhərlərində səfirlik açmaqla bağlı qərarları iki dost ölkənin siyasi və digər müstəvilərdə münasibətləri dərinləşdirmək niyyətində olduqlarından xəbər verir. İki ölkə arasında diplomatik münasibətlər 1993-cü

il sentyabrın 23-də qurulub. Artıq bu tarixin otuz ili arxada qalıb. Bu münasibətlə 2023-cü ildə Albaniyada "Azərbaycan Həftəsi" təşkil olunub.

İki dost ölkə arasında siyasi dialoqun inkişafında qarşılıqlı səfərlər mühüm rol oynayır. Dövlət başçıları müxtəlif aktual məsələlər ətrafında həm ikitərəfli qaydada, həm də beynəlxalq platformalar çərçivəsində fəal müzakirələr aparırlar. Digər yüksək səviyyəli rəsmilərin arasında görüşlər də intensivləşib. Qeyd edək ki, cari il martın 1-də Prezident İlham Əliyevi ölkəmizə növbəti səfərə gələn Albaniya Respublikasının Baş naziri Edi Rama ilə tək-tək görüşü olub. Edi Rama İlham Əliyevin prezident seçkilərində qələbəsi və COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi münasibətilə təbrik edib. Müzakirələr zamanı Prezident İlham Əliyevin Albaniyaya dövlət səfəri və Baş nazir Edi Ramanın əvvəllər ölkəmizə səfərlərinin əlaqələrimizin inkişafında rolu vurğulanıb. Dövlətimizin başçısı BMT və digər beynəlxalq təşkilatlarda Albaniyanın Azərbaycanın haqlı mövqeyini dəstəkləməsinə yüksək qiymətləndirib və öz növbəsində Azərbaycanın da bu qurumlarda hər zaman Albaniyanın maraqlarını müdafiə etdiyini deyib.

Azərbaycanla Albaniya arasında siyasi dialoqun yüksək səviyyəsinə adekvat olaraq iqtisadi sahədə də əməkdaşlıq getdikcə genişlənir. İndiyədək ölkələrimiz arasında müxtəlif sənədlər, o cümlədən "Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Albaniya Respublikası Hökuməti arasında iqtisadi, sənaye və texnoloji sahələrdə əməkdaşlıq haqqında Saziş" imzalanıb. Bir qədər bundan əvvəl Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Albaniya Respublikası Nazirlər Şurası arasında iqtisadi əməkdaşlıq haqqında Saziş təsdiqlənib. Prezident İlham Əliyev bununla bağlı "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Albaniya Respublikası Nazirlər Şurası arasında iqtisadi əməkdaşlıq haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə formanı imzalayıb. Saziş qüvvəyə mindikdən sonra İqtisadiyyat Nazirliyi onun müddəalarının həyata keçirilməsini təmin etməli, Xarici İşlər Nazirliyi Sazişin qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirildiyi barədə Albaniya Respublikası Nazirlər Şurasına bildi-

riş göndərəcəkdir. Bəhs olunan sənəd cari il martın 1-də Bakı şəhərində imzalanıb. Eyni zamanda, dövlətimizin başçısı tərəfindən Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Albaniya Respublikası Nazirlər Şurası arasında ümumvətəndaş pasportlarına malik şəxslər üçün viza tələbinin qarşılıqlı aradan qaldırılması haqqında Saziş" i təsdiq edilmişdir. Beləliklə, vətəndaşlarımızın daha bir Avropa ölkəsinə vizasız gedişi mümkün olacaq. Xatırladaq ki, Azərbaycan vətəndaşları Makedoniya, Monteneqro, Bosniya və Herseqovina kimi Avropa ölkələrinə vizasız gedə bilərlər.

Bütövlükdə, iki ölkə arasında iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün bir sıra perspektivli istiqamətlər mövcuddur. Müxtəlif səviyyələrdə aparılan müzakirələr zamanı dost ölkənin rəsmiləri Albaniyanın enerji, infrastruktur, turizm, kənd təsərrüfatı və sənaye sahələrində ölkəmizlə əməkdaşlığın genişləndirilməsində maraqlı olduğunu bildiriblər.

Enerji sektoru iki ölkə arasında iqtisadi sahədə əməkdaşlığın ən perspektivli istiqaməti kimi dəyərləndirilir. Mövcud geosiyasi reallıqlar fonunda Avropanın enerji təchizatına təhdidlər yaranıb. Ənənəvi təchizat zəncirinin pozulduğu qoca qitədə ciddi enerji açığı yaşanır. Belə bir şəraitdə Avropa Komissiyası öl-

Genişlənən iqtisadi əlaqələr

kələrin enerji təchizatını saxləndirməyə, yeni mənbələr tapmağa böyük soy göstərir. İndiyədək Avropanın enerji təhlükəsizliyinə sanballı töhfələr verən Azərbaycan qoca qitənin artan tələbatının ödənilməsində daha fəal rol almaq niyyətindədir. Buna ölkəmizin geniş imkanları var. Hazırda Azərbaycan Avropa bazarlarına ildə təxminən 12 milyard kubmetr qaz ötürür. Gələcəkdə isə bu həcmi iki dəfə artırılması hədəflənib və bu hədəf tam realdır.

Qoca qitə üçün mühüm təchizat infrastrukturuna çevrilən Cənub Qaz Dəhlizinin yaradılmasında yeddi tərəfdaş ölkə, o cümlədən də Albaniya fəal iştirak edib. Albaniyanın rolunu yüksək dəyərləndirən Prezident İlham Əliyev vurğulayıb: "O ki qaldı, qaz təchizatı məsələlərinə, Azərbaycan və Albaniya TAP layihəsinin üzvləridir və Cənub Qaz Dəhlizinin icrasında bizim ölkələrimiz çox önəmli rol oynayıblar".

Azərbaycanın Avropaya qaz ixracını artırmaq niyyətində olduğunu qeyd edib. Albaniya buraada vacib tranzit məntəqə olacaq. Belə ki, Avropaya ünvanlanan qaz Albaniya ərazisindən keçəcək. Ion-Adriatik boru kəməri Albaniyanı, Monteneqro, Xorvatiyanı birləşdirir. Bu fakt Albaniyanın geosiyasi əhəmiyyətini artırır və regional, o cümlədən Avropa səviyyəsində qaz təchizatının saxləndirilməsini nümayiş etdirir.

Mübariz FEYZLİ

Yeni siyasi konfigurasiya - etimad mühiti, inkişaf amili

XXI əsrin üçüncü onilliyində dünyanın mənzərəsi olduqca ziddiyyətlidir. İqtisadi tənəzzül, siyasi qeyri-sabitlik, ideoloji boşluq - ictimai münasibətlərdə xaos və digər mənfə hollar müxtəlif ölkələrin real durumunu təşkil edir. Səbəblər fərqlidir: hakimiyyətin nüfuzunun, səmərəli idarəetmə sisteminin olmaması, xarici siyasətdə çoxsaylı qüsur və s. Ona görə də "rəngli sənəti"lər, iğtişələr, inqilablar, çevrilişlər, üsyanlar, xaos və anarxiya bir sıra ölkələr və regionlar üçün siyasi əhəmiyyətə, yaxud həyat tərzinə çevrilib, kroniki geosiyasi xəstəlik halını alıb.

Güclü dövlət konsepsiyası: Azərbaycan sabitlik adası kimi

Azərbaycan nümunəsi isə özündə müsbət təcrübəni ifadə və ehtiva edir. Bu gün ölkəmiz qüdrətli və qalib dövlət, beynəlxalq müstəvidə söz və nüfuz sahibi olan etibarlı tərəfdaş, regionun lider ölkəsi kimi diqqəti cəlb edir. Azərbaycanın təmsalında müstəqillik dövrünün siyasi təqviminə nəzər saldıqda bütöv siyasi orqanizm olan dövləti müdrikləşdirən (və gücləndirən) Zəfər zirvəsinə yüksəldən) çox mühüm tarixi təcrübələrə, tələpəli hadisə və proseslərə şahid olur. Bu dövrdə Cənubi Qafqazın lider dövləti statusu qazanmaqdan tutmuş nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlara sədrlik etməyə, Avrasiyanın yeni enerji və nəqliyyat xəritəsinə yaratmaqdan başlamış beynəlxalq dialoq və əməkdaşlıq məkanına çevrilməyə qədər çox sayda mühüm uğurlara imza atmış, yeni reallıqlar yaratmışdır. Nəinki müstəqillik, hətta müasir dövlətçilik tariximizin zirvə nöqtəsi isə uzun müddət Ermənistanın işğalı altında - hərbi-siyasi əsarətdə qalan torpaqların azad edilməsi və dövlət suverenliyinin bərpasıdır.

Təbii ki, bütün bu nailiyyətlər asanlıqla əldə olunmayıb, yaxud olduqca mürəkkəb şərtlərə və şəraitə rəğmən, qazanılıb. Hələddəki amil isə, heç şübhəsiz, lider fenomeni - liderlik faktorudur.

Müasir müstəqil Azərbaycanın qurucusu, xalqımızın Ümmətiləri Lideri Heydər Əliyevin siyasi varisi - Prezident İlham Əliyevin ölkəmizə rəhbərliyi dövrü xalqımızın çoxəsrlik dövlətçilik tarixinə zənginləşdirən möhtəşəm nailiyyətlərə əlamətdardır. İstər daxili, istərsə də xarici siyasətdə əldə olunan nəticələrdə Azərbaycan dövlətinin qüdrətinin artmasında, siyasi, iqtisadi, mədəni, diplomatik və hərbi müstəvidə çoxsaylı uğurların qazanılmasında öz ifadəsinə tapır.

Bütün bu reallıqlar təsdiqləyir ki, Azərbaycanı xaos və anarxiya meydanına, geosiyasi mübarizə poliçonuna, "demokratiya laboratoriyası"na, dini və etnik müstəvidə qarşıdurma məkanına çevrilməkdən xilas edən, adı inkişaf və sabitlik anlayışları ilə əsaslandırılan, islahatçı və yenilikçi yanaşması ilə fərqlənən Liderin - Prezident İlham Əliyevin güclü dövlət konsepsiyası konyunktur maraqları ehtiva edir, dövlətçiliyin qorunmasına və inkişafına hədəflənib, qazanılan nailiyyətlər fonunda ölkəmizin qarşısında yeni perspektivlər açılıb.

İslahat və təkamül yolu: demokratik inkişafın siyasi formulu

Prezident İlham Əliyevin strateji kursu islahat və inkişafın bir-birini tamamlaması ilə səciyyələnir. Azərbaycan Prezidenti davamlı inkişafı islahatlar yolu ilə təmin edir, dayanıqlı inkişaf isə zamanın çağırışlarına uyğun olaraq yeni islahatlar zərurəti meydana çıxarır. Beləliklə, ölkə başçısının ardıcıl islahatlar kursu Azərbaycanın milli gücünün artmasını şərtləndirir.

İslahat - reforma təkə formanı deyil, həm də mahiyyəti dəyişməklə, keyfiyyətə yeni dəyişikliklərə nail olmaqla təzəqini təmin etmək vasitəsidir. Elə ölkəmizdə siyasi sistemin inkişafı istiqamətində atılan addımlar - görülən işlər də bu reallığı təsdiqləyir.

Dövlət başçısının iradəsi əsasında hakimiyyət tərəfindən siyasi dialoq təşəbbüsünün irəli sürülməsi və reallaşdırılması mahiyyət və keyfiyyət etibarlı yeni siyasi münasibətlərin təşəkkülü və inkişafı baxımından xüsusi önəm kəsb edir. Təbii ki, öz fəaliyyətində milli maraqları - dövlətin strateji mənfəətlərini üstün tutan siyasi qüvvələr dialoq təklifinə müsbət yanaşaraq bu təşəbbüsü olduqca yüksək dəyərləndirir və prosesə öz töhfələrini verməyə çalışırlar. Azərbaycan Prezidentinin qeyd etdiyi kimi: "Bu gün bu siyasi dialoq aparılır. Mən bunu çox təqdir edirəm. Hesab edirəm ki, ölkəmizin gələcək siyasi sisteminin təkmilləşməsi üçün bunun böyük əhəmiyyəti var".

Siyasi dialoq şəraitində konstruktiv əməkdaşlıq: hər kəs hamı üçün, hamı dövlət üçün!

Bu, bir aksiyadır: siyasət təkə maraqların təmin olunması vasitəsi deyil, həm də ağıl, mədəniyyət və mənaəviyyət işidir. Ona görə də haqlı olaraq siyasi mədəniyyət və siyasi əxlaq rəşional siyasətin tərkib hissəsi kimi dəyərləndirilir. İqtidar və ya müxalifət düşürgəsində yer almasından asılı olmayaraq, hər bir siyasətçinin, yaxud siyasi qüvvənin əsas keyfiyyəti məhz milli əxlaq təfəkkürünə - siyasi mənaəviyyətə malik olmaq, davranış və münasibətleri bu prinsiplər əsasında tənzimləməkdir.

Müstəqilliyin ilk illərindən bu zamana qədər olan mənzərəyə - qət edilən siyasi yola nəzər saldıqda görürük ki, ölkədəxili proseslərdə, ictimai-siyasi, o cümlədən iqtidar-müxalifət münasibətlərində tamamilə yeni şərait və vəziyyət yaranıb. Xüsusilə də, parlamentdə təmsil olunan və olunmayan siyasi partiyalarla dialoq prosesinə start verilməsi, yeni konfigurasiyanın formalaşması siyasi mühitin sağlamlanması və milli birliyin güclənməsi baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Təqdirəlayiq haldır ki, hazırkı mərhələdə ictimai-siyasi proseslərdə siyasi mədəniyyətin əsas göstürüldüyü, qarşılıqlı hörmətə və konstruktiv yanaşmaya əsaslanan münasibətlər sistemi özünü göstərir. Bir sözlə, yeni siyasi konfigurasiya "hər kəs hamı üçün, hamı dövlət üçün" prinsipini özündə əks etdirir.

Milli məsələlərdə vahid yanaşma və prinsipial mövqe...

Prezident İlham Əliyevin siyasi iradəsi əsasında Prezident Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsi bu sahədə öz səmərəli fəaliyyətini müvəffəqiyyətlə davam etdirir. Yeni siyasi konfigurasiya şəraitində həyata keçirilən tədbirlər milli inkişafı mühüm töhfələr verir. Bu gün siyasi partiyalar müstəqillik tariximizdə heç vaxt olmadığı kimi həmrəylik nümayiş etdirir, milli məsələlərdə vahid yanaşma və prinsipial mövqə ortaya qoyurlar.

Xatırlatmaq lazımdır ki, ictimai-siyasi etimad mühiti Vətən müharibəsi dövründə və postmüharibə ərəfəsində siyasi qüvvələrin birliyinə olduqca möhkəmləndirmişdir. Respublikamızda fəaliyyət göstərən siyasi partiyaların 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin olunması məsələsində Müzəffər Ali

Baş Komandanımızın qətiyyətli siyasətinə birmənalı dəstək göstərmələri, həmçinin Azərbaycan haqqıqlarının beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılması, erməni yalanlarının ifşa olunması və bütövlükdə milli maraqların qorunması istiqamətində yüksək fəallıq nümayiş etdirməsi milli həmrəyliyin bariz nümunəsi kimi müasir tariximizin parlaq səhifələridir. Yeni mərhələdə siyasi qüvvələrin ümummilli məsələlərdə vahid mövqedən çıxış etmələri olduqca müsbət və təqdirəlayiq hal kimi yüksək dəyərləndirilir. Prezident İlham Əliyevin

qeyd etdiyi kimi: "Milli məsələlərdə biz hamımız birləşə bilirik. Bu da bizim gələcəyimiz üçün çox önəmlidir".

Təbii ki, sağlam ictimai-siyasi münasibətlər sisteminə dialoq prosesinin ardıcıl xarakter daşması, məqsədyönlü tədbirlərin uğurla davam etdirilməsi səmərəli nəticələr verir. Yeri gəlmişkən, 2024-cü il mayın 16-da siyasi partiyalarla dövlət orqanları arasında konstruktiv əməkdaşlığın qurulması və inkişaf etdirilməsi məqsədilə Prezident Administrasiyası tərəfindən Milli Məclis Aparatının, Mərkəzi Seçki Komissiyasının, Hesablama Palatasının, Ədliyyə və Maliyyə nazirliklərinin, habelə 25 siyasi partiyanın nümayəndələrinin iştirakı ilə təşkil olunan görüşün əhəmiyyəti bu baxımdan ayrıca qeyd ediləndir. Prezident Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri Ədalət Vəliyev qeyd etdiyi kimi, siyasi partiyaların cəmiyyətdə artan rolu ölkəmizdə formalaşmaqda olan yeni siyasi konfigurasiyanın əsas elementlərindən biri kimi xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Şöbə müdirinin vurğuladığı kimi, sağlam əməkdaşlıq, milli həmrəylik sabitliyi və dayanıqlı inkişafı təmin edən amillərdəndir. Təbii ki, belə görüşlər, eyni zamanda, siyasi partiyaların mövcud potensialının dövlət siyasətinin və ictimai münasibətlərin daha da inkişafına yönəldilməsi imkanlarının genişlənməsinə xidmət edir.

Görüşdə iştirak edən partiya nümayəndələrinin milli maraqların qorunması naminə ölkənin bütün vətənpərvər və intellektual qüvvələrinin səfərbər olmasının vacibliyinə, habelə mövcud dialoq mühitinin qorunub saxlanılmasının əhəmiyyətinə diqqətli yönəlmələri siyasi həmrəyliyin əyani təzahürüdür. Eyni zamanda, görüşdə ifadə olunan fikirlər "Siyasi partiyalar haqqında" yeni qanunun ölkənin siyasi sisteminin tərkib hissəsi kimi müxtəlif ideoloji təmayüllərə və fərqli baxışlara malik partiyaların mövqə və iradəsinə əks etdirdiyini, gözləntilərinə cavab verdiyini və ümummilli maraqları üs-

tün tutduğunu bir daha təsdiqləyir. Bütövlükdə isə, yeni qanunun təbiiq ictimai-siyasi münasibətlərin sağlam zəmində inkişafına və milli birliyə xidmət edir.

Bir partiya, bir çox xəyanət...

İqtidarla müxalifət partiyaları arasında təmasların və dialoqun səmərəliliyi siyasi inkişafa xidmət edən mühüm amildir. Amma bu, təkə iqtidarın məsuliyyətində olan məsələ deyil, bu istiqamətdə siyasi proseslərin hər bir iştirakçısının üzərinə mühüm vəzifələr və öhdəliklər düşür.

Qeyd etdiyimiz kimi, milli maraqları - dövlətin strateji mənfəətlərini üstün tutan siyasi qüvvələr islahatlar kursunun tərkib hissəsi olan dialoq təşəbbüsünü təqdir edir, ölkədəxili siyasi münasibətlərin yeni mərhələsinə müsbət qiymətləndirir və müvafiq təşəbbüslərlə çıxış edirlər. Amma və lakin...

Konstruktiv münasibətlərdən özünü kənarə çəkən və siyasi dialoq prosesinə, milli birliyin güclənməsinə qərəzli yanaşan, hət-

tülüyünün işğalçı siyasətini "böyük hərbi uğur" adlandırır, xalqımızın milli qürur - şərəf məsələsi olan - qəhrəman Vətən övladlarının canı-qanı bahasına qazanılan tarixi Zəfərimizi qiçiltməyə, heçə saymağa, işğalçıdan belə aşağı göstərməyə çalışır? Bu, aşıqlıq deyilmə? Və vaxtilə özünü "siyasi ekstrasens" zənn edərək "Azərbaycan münasibətlərinə həllinə nail olmayacaq", - deyə bədbin, məkrli və qərəzli "öncəgörmə"lərlə çıxış edən AXCP sədri Əli Kərimli indi nə üçün reallığı etiraf etməkdən və üzr istəməkdən boyun qaçırır?

- AXCP sədri bir müddət öncə Böyük Qayıdışı "siyasi romantizm" adlandırdı. Reallıqlar isə onun geniş dünyadakı dar dünyagörüşünün sərhədlərini çoxdan aşmış, sosial şəbəkələrdəki dezinformasiya silahını zərərsizləşdirib - yalanlarını ifşa edib. Yəni artıq Böyük Qayıdış təntənəli Zəfər yürüşünün mühüm bir halqasına çevrilib. Amma biz hələ də AXCP sədrindən Böyük Qayıdış prosesi ilə əlaqədar heç bir müsbət fikir duymamışıq. Görəsən, nədən?!

- Bir vaxtlar "Rusiya sülhməramlıları Azərbaycandan çıxmayacaq" və "Azərbaycan dövləti separatçıları öz ərazisindən çıxarmaq gücündə deyil" iddiaları irəli sürən AXCP sədri Əli Kərimli fakt qarşısında qaldıqdan - yəni həm separatizm aradan qaldırıldıqdan, həm də sülhməramlıların çıxarılması barədə qərar qəbul və icra olunduqdan sonra dövlətin və iqtidarın ünvanına "özlərini elə aparırlar ki, guya böyük bir iş görüblər" dedi. Bu, yumşaq ifadə etsək, riyakarlıq deyilmə?!

- Daha bir məqam: regionda sülh və təhlükəsizlik məsələlərinin müzakirə olunduğu olduqca həssas bir məqam və zamanda AXCP adlı konyunktur dəstə fəsiləsi olaraq "bəyanat" adlı cızma-qaralar yayaraq beynəlxalq birliyi Azərbaycana qarşı "sanksiya təbiiq etməyə" çağırır. Sual olunur: Ə.Kərimlinin 30 ilə yaxın müddət ərzində Azərbaycan torpaqlarını işğal altında saxlayan, xalqımıza qarşı müxtəlif cinayətlər, o cümlədən soyqırımı törətməsi Ermənistanə qarşı sanksiya tələbi və çağırışı ilə çıxış etdiyini xatırlayırmı? Xeyr! Heç xatırlamayacağıq da! Onun xarici dairələrin direktivlərinə əsaslanan indiki canfəşanlıqı Azərbaycanın postmüharibə dövründə əldə etdiyi nəticə və nailiyyətlərdən diqqəti yayındırmağa, beynəlxalq ictimai rəyde ölkəmizin imicini korlamağa hesablandı.

Bütün hallarda bu faktlar sadalanan anti-milli ünsürlərin etnik mənsəbiyyətinə görə azərbaycanlı, siyasi "dünyagörüşü" nə və "əqidə"sinə görə qeyri-azərbaycanlı olduğunu nümayiş etdirir. Onun qrant almağın, siyasətdə qalmağın (həlbuki çoxdan siyasi arenadan tozlu arxivə yollanblar) yolunu bu cür çirkin fəaliyyətdə görürlər. Özlərini müxtəlif obrazda təqdim edirlər, önəmli görülmək və ya sadəcə görünmək üçün - gah sorosçu, gah donosçu kimi, ya da başqa qi-yafədə. Amma onların hansı cildə girmələrindən, hansı "imici" yaratmaq istəmələrindən asılı olmayaraq, saxtakarlıq unudulmur, xəyanət isə bağışlanmır: nə tarixdə, nə siyasətdə, nə xalq, nə də dövlət tərəfindən!

Bu günlərdə "aksiya" adını verdikləri siyasi şou təşkil etməyə çalışmaqla provokasiya törətmək niyyətində olan "küçə demokratları"nın məqsədi bəllidir: həm süni gündəm formalaşdırmaqla ictimai rəyi yanıltmaq, həm də "demokratiya ixracı" ilə məşğul olanların sifarişlərini yerinə yetirərək qrant yemək, qonor hərzm etmək. Amma "siyasi əlzeyim" xostəliyəndən əziyyət çəkən xaossevərlər unudurlar ki, xalq məğlubiyyətdə məhkum olunmuş bu ünsürlər çoxdan tarixin arxivinə yollayıb. İndi onlara nə yol, nə də yer var. Və nə tarixi təkrarlamaq, nə də zamanı geri qaytarmaq mümkündür!

Nurlan QƏLƏNDƏRLİ,
YAP Mərkəzi Aparatının İnformasiya texnologiyaları və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri

Nardar BAYRAMLI

Fransa Azərbaycana qarşı qərəzli mövqeyini davam etdirir. Rəsmi Paris ölkəmiz haqqında böhtan kampaniyası aparır. Bugünlərdə Fransanın daxili işlər naziri Jerald Darmanın ölkəmizə növbəti dəfə böhtan atıb. O, "France-2" telekanalına müsahibəsində əsassız olaraq Azərbaycanı Yeni Kaledoniya da etirazlara müdaxilə etməkdə və ölkəsinin daxili işlərinə qarışmaqda ittiham edib. Görünən odur ki, Fransa rəhbərliyi Yeni Kaledoniya baş verən hadisələrdə günahkar axtarışına çıxıb.

Artıq rəsmi Paris xarici və daxili siyasətdə ciddi böhran yaşamaqdadır. Təsədüfi deyil ki, hazırda bu dövlət keçmiş müstəmləkələrindən qovulur. Həmin bölgələrdə Paris qarşı etiraz aksiyalarını söngimir, Yelisey sarayına qarşı çıxışlar, narazılıqlar günün-

ter alıb və hər gün daha da güclənir. Öz müstəmləkəçi siyasətinin acı nəticələrini yaşayan Fransanın rəsmilərinin Azərbaycanı ittiham etməsinin heç bir əsası yoxdur. Bu ölkənin daxili işlər nazirinin iddialarına cavab olaraq Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) mətbuat xidmətinin rəhbəri Ayxan Hacızadə Fransa tərəfinin ilk növbədə Azərbaycana qarşı təhqiramiz ifadələrini bir daha qətiyyətlə pislədiyini və ermənilərin kütləvi şəkildə qətlə yetirilməsi kimi qəbul edilmiş

Fransa üzr istəməlidir!

Parisin mövqeyi iki ölkənin münasibətlərində daha mənfə təsirlərə gətirib çıxara bilər

gündən daha da artır. Niger, Qabon və s. bölgələrdən qovulan Fransaya qarşı etirazların artdığı keçmiş müstəmləkələrdən biri də Yeni Kaledoniya. Bu bölgədə Fransa müstəmləkəçiliyinə qarşı etiraz aksiyaları artıq davamlı xarakter alıb və hər gün daha da güclənir. Öz müstəmləkəçi siyasətinin acı nəticələrini yaşayan Fransanın rəsmilərinin Azərbaycanı ittiham etməsinin heç bir əsası yoxdur. Bu ölkənin daxili işlər nazirinin iddialarına cavab olaraq Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) mətbuat xidmətinin rəhbəri Ayxan Hacızadə Fransa tərəfinin ilk növbədə Azərbaycana qarşı təhqiramiz ifadələrini bir daha qətiyyətlə pislədiyini və ermənilərin kütləvi şəkildə qətlə yetirilməsi kimi qəbul edilmiş

ittihamlarla Azərbaycana qarşı apardığı qarayaxma kampaniyasını dayandırmığı tələb edildiyini bildirib. O qeyd edib ki, Fransa daxili işlər nazirinin öz ölkəsinin uzun illər həyata keçirdiyi müstəmləkəçilik siyasətinin tərkib hissəsi kimi yerli xalqlara qarşı insanlıq əleyhinə cinayətlər törətməsini, milyonlarla günahsız insanın vəhşicəsinə qətlə yetirilməsi tarixini xatırlaması daha münasib olardı. Ayxan Hacızadə bildirib ki, Jerald Darmanın ölkəmizə qarşı və Azərbaycanla Yeni Kaledoniyanın müstəqillik tərəfdarlarının liderləri arasında iddia olunan münasibətlərə dair səsləndirdiyi növbəti əsassız fikirləri tamamilə rədd edir. Bununla yanaşı, Fransanın daxili işlər naziri Azərbaycanı Yeni Kaledoniya müstəqillik tərəfdarının etirazlarını dəstəkləməkdə ittiham etmək əvəzinə, ölkəsinin bu cür etirazlara səbəb olan donizasiya bölgələri ilə bağlı uğursuz siyasətinə diqqət yönəlməlidir.

A.Hacızadə J.Darmanın tərəfindən Azərbaycanın diktatura adlandırılmasına da münasibət bildirərək deyib ki, bu ifadələrə görə Fransa ölkəmizdən üzr istəməlidir. O bildirib ki, Fransa tərəfindən Azərbaycana

qarşı səslənmiş bu kimi fikirlər tamamilə qəbul edilməzdir və rəsmi Bakı tərəfdən qətiyyətlə rədd edilir: "İnsan hüquqlarının kobud şəkildə pozulduğu, baş verən iğtişələr zamanı aksiyaların öldürüldüyü, islamofobiya və müsəlmanlara qarşı hücum hallarının, eləcə də antisemitizmin geniş yayıldığı Fransadan fərqli olaraq Azərbaycanda fundamental hüquq və ədalətlər tam olaraq təmin edilir. Azərbaycan müstəqilliyini bərpa edəndən etibarən daim demokratik dəyərlərə sadıq cəmiyyət kimi formalaşmış və inkişaf edib. Azərbaycan müxtəlif etnik və dini mənsəbiyyətə mənsub insanların mehriban və təhlükəsiz şəraitdə yaşadığı ölkədir". A.Hacızadə vurğulayıb ki, Fransa üzr istəməyəcəyi təqdirdə, bu, Azərbaycan-Fransa münasibətlərinə daha mənfə təsirlərə gətirib çıxaracaq: "Fransa tərəfi bu açıqlamaya görə üzr istəməlidir. Əks təqdirdə, bu, Azərbaycan-Fransa münasibətlərinə daha mənfə təsirlərə gətirib çıxaracaq".

Ümumiyyətlə, Fransanın daxili işlər nazirinin ölkəmizə qarşı əsassız və qərəzli açıqlaması ilk dəfə deyil. Bu ölkənin digər

rəsmiləri kimi, o da Azərbaycana qarşı qara piar kampaniyası aparır. Yəni, daxili işlər naziri əhəmiyyətə sadıq qalaraq yalan danışmaqda davam edir, həm də bununla ölkəsinin törətdiyi cinayətləri ört-basdır etməyə çalışır. Digər tərəfdən, Yeni Kaledoniya baş verənlər indinin problemi deyil, 50 ildən artıq yaşlı olan ədalətli mübarizəsi, Fransanın kolonial siyasətinə qarşı hərəkətdir. Bunu bu gün Azərbaycanın üzərinə yıxmaq isə riyakarlıq və qərəzdən başqa bir şey deyil.

Eyni zamanda, uzun illərdir ki Fransa bu ərazidə demografik vəziyyəti dəyişməyə, yerli kanakların sayının azalması üçün orada kolonialistlərin sayını artırmağa çalışır. Bu gün baş verənlər məhz bu siyasətə qarşı mübarizədir. Rəsmi Paris bu problemlərə cavab vermək əvəzinə, Azərbaycanı ittiham edir. Ən maraqlı olan isə Fransa nəşrlərinin hakimiyyətlə eyni mövqə nümayiş etdirmələridir. Bu ölkədə heç bir media qurumu kanakların ədalətli mübarizəsindən, dinc sakinlərin öldürülməsindən yazmır və ya yaza bilmir. Acınacaqlı hal odur ki, Yeni Kaledoniya baş verən iğtişələrə cavab olaraq Fransa hökuməti ordunu adaya yeridib. Bunun nəticəsində artıq 10-a yaxın qurban və 200-ə yaxın yaralı var. Fransa hökuməti ordunun Yeni Kaledoniya törətdiyi vəhşilikləri dünya ictimaiyyətinə gizlətmək üçün bölgədə "TikTok" sosial şəbəkəsinə bağlayıb.

Beləliklə, rəsmi Paris müstəmləkəçi siyasətini israrla davam etdirməyə çalışır. Bütün bunların fonunda bu ölkənin Azərbaycana qarşı səsləndirdiyi əsassız iddialar yolverilməzdir.

Səfirlik yeni və daha təhlükəsiz məkana köçürülür

Bununla bağlı İran tərəfi ilə danışıqlar aparılıb

Beynəlxalq münasibətlər sisteminin aktiv oyunçularından olan Azərbaycan yerləşdiyi bölgədə sülhün və təhlükəsizliyin təmin edilməsinə xüsusi töhfələr verir. Ölkəmizin terrorizmə qarşı mübarizədə oynadığı mühüm rol, eyni zamanda bölgədə separatizm meyillərinin ən yüksək səviyyədə aradan qaldırılması istiqamətində apardığı siyasət bütövlükdə region üçün müsbət srixlər vəd etməkdədir. Xüsusilə qonşularına münasibətdə hər zaman həssas olan Azərbaycan yaranma ehtimalı olan bütün təhdid və təhlükələri istisna edir, zərərsizləşdirir. Təsəffü deyil ki, Azərbaycan dünyanın ən sabit və təhlükəsiz bölgələrindən biri sayılır.

Aparılan siyasətin ən mühüm hədəflərindən biri də bu sabitliyin və təhlükəsizliyin coğrafi arealının genişlənməsi, atılan addımların, görülən tədbirlərin effektivliyinin ortaya qoyulmasıdır. Azərbaycan hər zaman bölgədə əməkdaşlığın inkişafı, üçün mühüm platformalar yaradıb - xüsusilə, təhlükəsizlik məsələsində həssas davranış nümayiş etdirərək əməkdaşlığın inkişafında maraqlı olduğunu göstərib. Qarşılıqda eyni münasibətin və davranışın ölkəmizə qarşı sərgilənməsi töbi arzu olaraq meydana çıxır.

Təsəffü deyil ki, ötən ilin yanvarında Azərbaycanın İrandaki səfirliyinə qarşı edilən terror hücumu ötən dövr ərzində ölkəmizin xüsusi diqqətində və nəzarətində saxlanılıb. Terror aktını həyata keçirən şəxsin zərərsizləşdirilməsi, qanun qarşısında məsuliyyət daşıması, layiq olduğu cəzaya məhkum edilməsi ilə yanaşı gələcək siyasi-diplomatik fəaliyyətin daha təhlükəsiz şəraitdə inkişafı da əsaslı prioritet kimi qarşıya qoyulub. Əlbəttə ki, yaxın dövrlərlə, xüsusilə qonşu ölkələrlə diplomatik münasibətlər olduca həssaslıq yaradır və bu mənada, Azərbaycanın təhlükəsizlik seqmentinin daha da gücləndirilməsi üçün irəli sürüldüyü məqamlar anlaşılındır. Bu ilin yanvarında jurnalistlərə

açıqlamasında Azərbaycanın XİN başçısı Ceyhun Bayramov bildirmişdi ki, Azərbaycanın İrandaki səfirliyinin yenidən fəaliyyətə başlaması üçün iki əsas məqama diqqət yetirəcəyik: "Birincisi terror aktı ilə bağlı istintaqın başa çatması və qarar qəbul edilməsidir. İkincisi səfirliyimizin tam şəkildə təhlükəsizliyinə təmin verilməsi və bizim buna arxayın olmağımızdır. Səfirlik əməkdaşlarımızın və ailə üzvlərinin təhlükəsizliyi tam təmin edilmədiyi üçün onlar ölkəyə gətirilməmişdi".

Artıq səfirliyin fəaliyyətinin daha təhlükəsiz şəraitdə davam etdirilməsi üçün yeni addımlar atılmaqdadır. Belə ki, ötən ilin yanvarında səfirliyimizə qarşı törədilmiş terror hücumundan sonra İran tərəfi ilə danışıqların əsas istiqamətlərindən biri səfirliyin təhlükəsizliyinə tam təminatın verilməsi məsələsi ətrafında olub. Son bir neçə ay ərzində iki ölkənin rəsmi şəxsləri və aidiyyəti qurumları arasında təmaslar və danışıqlar çərçivəsində Azərbaycanın gözləntiləri qarşı tərəfə çatdırılıb. Səfirliyimizin daha təhlükəsiz və səfirlik üçün zəruri olan bütün tələblərə cavab verən yeni məkana köçürülməsi istiqamətində İran tərəfi ilə müvafiq iş aparılıb. Bunu Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) Mətbuat xidməti idarəsinin rəhbəri Ayxan Hacızadə Azərbaycan Respublikasının İran İslam Respublikasındakı səfirliyinin fəaliyyətinin bərpası edilməsi istiqamətində aparılan işlər barədə yerli medianın sualına cavabında deyib.

O bildirib ki, aparılmış iş nəticəsində səfirliyin yeni məkanı artıq müəyyən edilib: "Hazırda həmin məkan və binada səfirlik üçün zəruri şəraitin yaradılması məqsədilə müvafiq tədbirlər görülür. Qeyd edilən işlər yekunlaşandan sonra səfirliyin yeni məkanda fəaliyyətinin bərpası edilməsi planlaşdırılır".

Beləliklə, Azərbaycan dövləti bir daha göstərir ki, bölgədə əməkdaşlığın və sülhün inkişafında maraqlıdır. Eyni zamanda, ölkəmiz təhlükəsizliyin təmini üçün bütün lazımi addımların atılmasını da ləbib sayır...

SADİQ

Xəyanətin qurbanına çevrilmiş Laçın

28 il işğalda qalmış "qartal oylağı" bu gün inkişafının yeni mərhələsinə qədəm qoyur

1992-ci ilin mayı Azərbaycanın müasir tarixinə xəyanətlərin və faciələrin əks olunduğu zaman kimi düşüb. Məhz həmin günlərdə ölkəmiz sözün əsl mənasında sınaq qarşısında idi - hakimiyyət savaşı, sərəştəsiz insanların kreslo davası ard-arda ağır itkilərə yol açdı. Məhz bu hakimiyyət çöküşünün və xəyanətin acı nəticəsi kimi mayın 18-də Azərbaycanın şərqi qapısı, ən mühüm strateji əhəmiyyətli rayonlarından biri - Laçın rayonu ermənilər tərəfindən işğal olundu. İşğal nəticəsində yüzlərlə insan şəhid edildi, girov götürüldü, əlil oldu.

Bəli, Laçının işğalı xəyanətin və hakimiyyət hərəsinin ortaya çıxardığı nəticə idi. Qeyd edək ki, 1992-ci ilin fevralında baş vermiş Xocalı soyqırımı həmin dövrdə mövcud hakimiyyəti devirərək iqtidarı ələ almağa çalışan Azərbaycan Xalq Cəbhəsi üçün mühüm fürsətə çevrildi. O dövrdə Azərbaycan prezidenti olan Ayaz Mütəllibov AXC-nin toziyi ilə 6 martda prezident vəzifəsindən istefa verdi. Növbəti prezident seçkilərinə qədər prezident səlahiyyətləri Ali Sovetin sədri Yaqub Məmmədova həvalə edildi. Müdafiə naziri vəzifəsi isə AXC-nin tələbi ilə bu qurumun üzvü olan Rəhim Qaziyevə verildi. Məhz həmin dövrdən başlayaraq AXC ölkədəki vəziyyəti sabotaaj etməklə hakimiyyətə yiyələnməyə çalışdı. AXC-yə başçılıq edən şəxslər ətraflarında yaratdıqları silahlı dəstələrdən quldurluq məqsədi ilə istifadə edir, onları cəbhədən geri çəkir və hətta bəzi regionlarda talançılıq ilə də məşğul olurdular. Bu isə 1992-ci il mayın 8-də Şuşanın işğalına yol açdı. Hərbi gücü əlində saxlayan AXC iqtidara gəlmək üçün strateji əhəmiyyət daşıyan şəhəri ermənilərə təslim etdi.

Şuşanın işğalının ardından isə ölkədəki siyasi vəziyyət daha kəskin hal aldı - böhran bütün istiqamətlərdə hiss olunurdu. 1992-ci il mayın 14-də Azərbaycan Ali Soveti yenidən

iclas keçirdi və Ayaz Mütəllibov yenidən öz vəzifəsinə bərpası edildi. Vəzifəsinə bərpası edilmiş Mütəllibov isə Bakıda iki ay müddətinə fəvqəladə vəziyyət rejimi tətbiq etdi. Amma Mütəllibov bərpası olunduğu vəzifəsində çox da qala bilmədi - onun prezident səlahiyyətlərinin bərpası edilməsini dövlət

çevrilişi hesab edən AXC bu dəfə silahlı çevrilişə əl atdı. "AXC batalyonu" adlanan silahlı dəstələr 14 maydan 15 mayı keçən gecədə cəbhə xəttindən geri çəkildi. AXC rəhbərlərinin başçılıq etdiyi qoşunlar, xüsusilə Laçın alayının çoxlu sayda əsgəri mövqelərindən geri çəkilib Bakıya gətirildilər. AXC əvvəlcə Mütəllibovun ultimatumu göndərdi, lakin diplomatik mənbələr rus əsgərlərinin müdaxilə etməyəcəyini bildirdikdən sonra silahlı hücum başladı. 15 mayda, gəncə saatlarında AXC-nin hərbi qoşunun rəhbəri olan İsgəndər Həmidov zirehli texnika və əsgərlərdən ibarət kolonla Bakıya girdi. Silahlı dəstələr atəş açmağa, eyni zamanda tanklar və zirehli maşınlar Milli Məclisin binasını mühasirəyə aldı. Ardınca silahlı dəstələr televiziyaya başqın etdi. Atışmada bir neçə adam həyatını itirdi, xəsarət aldı. Mütəllibov isə yenidən devrildi. Ayaz Mütəllibov çevrilişin növbəti günü Qala aviabazasından Moskvağa yola düşdü. Silahlı çevrilişdən sonra AXC hakimiyyətə yiyələndi. Amma bu siyasi hərəslər daha böyük faciələrə yol açdı - mayın 18-də Laçın

işğal edildi. Beləliklə, AXC-nin hakimiyyət hərəsləri Azərbaycan üçün 30 illik bir faciəyə yol açdı...

... Laçının azadlığına gedən yol isə 2020-ci ilin payızında başladı. Həmin il sentyabrın 27-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin cəbhədəki təcridatının qarşısını alan Rəşadətli Azərbaycan Ordusu 5 şəhər, 4 qəsəbə və 286 kəndi işğaldan azad etdi. İşğalçı erməni silahlı birləşmələri ordumuzun dəfəedilməz hücumu qarşısında tab gətirə bilməyərək xeyli itki ilə geri çəkildi - Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyi Azərbaycan Ordusu qarşısında müqavimət göstərməyin faydasız olduğunu anlayaraq kapitulyasiya sənədini imza atmağa məcbur oldu. Bununla da 27 il işğal altında olan Laçın rayonu dekabrın 1-də qəsbkarlardan azad olundu, həmin gün Azərbaycan Ordusunun bölmələri rayona daxil oldu və orada üçrəngli şanlı bayrağımız ucaldıldı. 2021-ci il fevralın 14-də Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva Laçın rayonuna

ilk səfər etdilər. Dövlət başçısı rayonun Gələcək kəndində Azərbaycan bayrağını ucaldı. Prezident İlham Əliyevin ötən il iyulun 31-də imzaladığı sərəncamıyla hər il avqustun 26-da Laçın Şəhəri Günü təsis ediləcək. Əlamətdar günün bu tarixdə qeyd olunması Azərbaycan Ordusunun Laçın şəhərində 2022-ci il avqustun 26-da yerləşməsi ilə əlaqədardır. Həmin gün Prezident İlham Əliyev azərbaycanlıların Laçın şəhərinə qayıtması ilə bağlı müjdəli xəbəri tvitter səhifəsində (indiki "X" sosial şəbəkəsi) elan etdi. Bu gün Laçın yenidən qorub, inkişaf edir. Rayonda on yeni standartlara uyğun şəkildə infrastruktur qurulur. Artıq onlarla ailə Laçın şəhərinə, Sus və Zabux kəndlərinə və digər yaşayış məskənlərinə köçürülüb. Böyük qayıdışın on mühüm bir mərhələsi məhz Laçın rayonunun payına düşür - çünki Qarabağa ilk qayıdış həm də ələ Laçın rayonundan başlayıb. Bu gün Laçın özünün əsl sakinlərini ağışuna alaraq yeni inkişaf mərhələsinə başlayır...

SADİQ

Nardar BAYRAMLI

Dünyada böyük nüfuzə sahib olan Azərbaycanın beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin keçirilməsində kifayət qədər təcrübəsi var. Buna misal olaraq Formula 1 Azərbaycan Qran-Prisini, "Eurovision" mahnı müsabiqəsini, I Avropa və IV İslam Həmrəyliyi oyunlarını, Bakı Beynəlxalq Humanitar, Mədəniyyət və İctimai Forumları, Qlobal Bakı və Qlobal Media forumlarını, Dini Liderlərin Zirvə toplantısını, Qoşulmama Hərəkatının nazirlər görüşünü və s. nümunə göstərmək olar. Belə mühüm beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyinin öhdəsindən layiqincə gələn Azərbaycan COP29-un təşkilini də on yüksək səviyyədə həyata keçirəcək. İki həftə ərzində dünyanın növbəti Bakıda döyünəcək və şəhər qarşısında 70-80 min xarici qonağı qarşılayacaq. Bu tədbir Azərbaycanın beynəlxalq imicinin daha da artmasına mühüm töhfə verməklə bərabər, sivil dünyanın ayrılmaz hissəsi kimi ölkəmizin başçısı dəyərlərə malik olduğunu bir daha nümayiş etdirəcək.

nin ən əhəmiyyətli tədbirlərindən biridir. Azərbaycanın bu tədbirə Şərqi Avropa Qrupu ölkələri arasında yekdil qərarla ev sahibliyi seçilməsi ölkəmizə yüksək etimadın göstəricisidir. Bu tədbir Azərbaycanın neft-qaz ölkəsi olmaqla yanaşı, yaşıl iqtisadiyyatı nəzərdə tutan prioritet sahə kimi gördüyünü bütün dünyaya sübut edəcək. Tədbirin Bakıda keçirilməsi Azərbaycanın nüfuzunun daha da artmasına və ölkə reallığının dünya ictimaiyyətinə birbaşa və asan çatdırılmasına böyük töhfə verəcək. COP29-da iştirak edəcək dünya liderləri Azərbaycanın dinamik inkişafına oyanı surətdə şahid olacaqlar ki, bu amil dövlətimizin beynəlxalq nüfuzunun daha da güclənməsinə özündə ehtiva edəcək. Ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpə etmiş Azərbaycan yaratdığı yeni realıqları dünyaya təqdim edəcək. Təbii ki, bütün bunlar beynəlxalq müstəvidə ölkəmizə əhəmiyyətli dividendlər qazandıracaq.

Artıq beynəlxalq birlik tərəfindən COP29-un keçirilməsi ilə bağlı ölkəmizə ciddi dəstək ifadə olunur. Bu dəstək, həm dövlətlər səviyyəsində, həm də müxtəlif

Azərbaycan iqlim dəyişmələri ilə mübarizədə yeni modelini yaradacaq

G7 ölkələrinin QHT-lərindən ölkəmizə dəstək

Nəzərə almaq lazımdır ki, COP iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə çox vacib və dünyada

QHT-lər ölkəmizdə keçiriləcək COP29-un dövlətlər arasında əhəmiyyətli əməkdaşlığa töhfə verəcəyinə inanırlar

təşkilatlar müstəvisində özünü göstərir. Yeri gəlmişkən, bugünlərdə İtaliyada G7 ölkələrinin Vətəndaş Cəmiyyəti Sammitində iştirak edən bir sıra QHT-lər COP29 ölkəsi kimi Azərbaycanı dəstək bəyanatı yayıb. Bəyanatı 30 QHT imzalayıb. Onların arasında Fransa QHT-sini və UNESCO-nu təmsil edən şəxslər də var. Bəyanatda deyilir: "Biz, aşağıda imzası olan vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları dünya birliyini dayanıqlı gələcəyə doğru aparmaq kimi vacib missiya daşıyan, COP29 sədrliyini özünə götürən və tədbirə ev sahibliyi edən Azərbaycanı dəstəkləyirik. Planetimizin üzləşdiyi iqlim dəyişmələri probleminin ekoloji təsirləri ilə bağlı dərindən narahatlıq keçirir və iqlim böhranı aradan qaldırmaq üçün atılan hər bir addımı yüksək qiymətləndiririk".

Bəyanatda vurğulanı ki, Azərbaycan dünya dövlətlərinə əməkdaşlıq, təcrübə mübadiləsi aparmaq və alyanslar yaratmaq üçün platforma təmin edir, iqlim dəyişmələrinin

təsirlərini azaltmaq istiqamətində kollektiv səylərin təşkilində nümunəvi liderlik nümayiş etdirir: "Vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları ilə konstruktiv qarşılıqlı fəaliyyətə üstünlük verən Azərbaycan COP29-dakı müzakirələrdə zənginləşdirəcək, inklüzivliyə töhfə verəcək və nəticədə Paris Sazişinin məqsədlərinə çatmaq üçün kollektiv səyləri inkişaf etdirəcək. Bu nailiyyət Azərbaycanın çoxətərəfli sərəməli diplomatiya bacarığını nümayiş etdirir və onun gələcək nəsillər üçün dayanıqlı gələcəyin formalaşmasında həlledici rolunu vurğulayır".

"İnanırıq ki, COP29 dövlətlər arasında əhəmiyyətli əməkdaşlığa töhfə verəcək, iddialı vədləri artıracaq və konsensusa aparacaq. Biz, COP29-a sədrlik edən Azərbaycanın və dünyanın digər vətəndaş cəmiyyəti qrupları ilə iqlim dəyişmələrinin qarşısını almaq və planetimizə gələcək vəd edən sərəməli və hamı üçün birlikdə irəliləməyə çağırırıq", - deyərək bəyanatda bildirilib. Xatırladaq ki, son vaxt

lar nüfuzlu xarici QHT-lər COP29 ölkəsi kimi Azərbaycana ardıcıl dəstək bəyanatları yayır. Bir müddət öncə BMT-nin Vətəndaş Cəmiyyəti Konfransında iştirak edən xarici QHT-lərdən bir qrupu - 128 xarici QHT də Azərbaycanın qlobal iqlimlə bağlı fəaliyyətini alqışlayan bəyanat yaymışdı. Bu bəyanatlar Azərbaycanın hamı üçün faydalı qlobal təşəbbüslərinin dünyada yüksək maraqla qarşılanmasını nümayiş etdirir.

Ünümüylə, təkzibedilməz realıqdır ki, iqlim dəyişmələri artıq bütün dövlətlər qarşısında qlobal çağırış olaraq dayanır. Mənəvi yanacaq növlərindən istifadənin geniş yayılması və bunun nəticəsində atmosfərə atılan istixana qazlarının həcminin artması dünyada temperaturun yüksəlməsinə səbəb olub. Bu səbəblərə görə deyərək, iqlim dəyişmələri məsələsində beynəlxalq ictimaiyyət, dünya ölkələrinin üzünə böyük məsuliyyət düşür. Şübhə yoxdur ki, etibarlı tərəfdaş olan Azərbaycan həmişə olduğu kimi, bu dəfə də öz üzünə düşən missiyamı yüksək səviyyədə yerinə yetirəcək, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə yeni Azərbaycan modelini yaradacaq. Ölkəmizin ev sahibliyi edəcəyi COP29 iqlim dəyişikliyi ilə bağlı yeni yanaşmaların yaranmasına və müxtəlif maraqlı tərəflər arasında əməkdaşlığa imkan verəcək. Bu nöqəti-nəzərdən ölkəmizdə keçiriləcək COP29 mühüm beynəlxalq platformaya çevriləcək.

Maliyyə Korporasiyasından Azərbaycana "yaşıl maliyyə" dəstəyi

Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının (BMK) Azərbaycanı strateji prioritetlərindən biri özlə sektorun yeni inkişaf modelinə keçidi dəstəkləyəcəkdir.

BMK-nın Azərbaycanda nümayəndəsi Aliyev Əzimov Bakıda keçirilən "Ambisiyanın artırılması, fəaliyyətin verilməsi: COP29 Davamlı Biznes Forumu"nda bildirib. Qeyd etdi ki, nəqliyyat və tikinti kimi sektorların da biznes imkanlarını artırmaq məqsədilə dəstəkləyici tənzimləmə davam etdiriləcək. BMK, eyni zamanda Azərbaycanın maliyyə sisteminin yeni texnologiyalara transformasiyanın asanlaşdırılmasında və investisiyaların dayanıqlılığının təmin edilməsində köməyi göstərəcək.

Bir müddət əvvəl Azərbaycanda səfərdə olan Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının Avropa ölkələri üzrə regional vitse-prezidenti Alfonso Qarsia Mora Azərbaycanda bərpası olunan enerji sektoruna xüsusi maraq göstərdiklərini, o cümlədən işğaldan azad edilmiş ərazilərdə "yaşıl" şəhərlərin yaradılması və "yaşıl texnologiyaların" tətbiqi üçün öz maliyyə dəstəyini verməyə hazır olduğunu bəyan etdi. Eyni zamanda, bərpası olunan enerji mənbələrinə investisiyaların cəlb edilməsi, "təmiz enerji"yə keçidin təmin edil-

məsində Azərbaycanın digər beynəlxalq qurumlarla əməkdaşlığının əlaqələndirilməsində də BMK-nın təşəbbüsləri mühüm əhəmiyyət daşıyır. Bu qurum Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin genişləndirilməsi, Bakı gəmiqayırma zavodunun fəaliyyətinin genişləndirilməsi, külək enerjisi infrastrukturunun tikintisi və digər istiqamətlərdə də Azərbaycanın maliyyə təchizatçısı olmaq niyyətini ifadə etdi.

Qeyd edək ki, 2021-ci ildə Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası (IFC) və Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi arasında Anlaşma Memorandumu imzalanmışdır.

Məqsəd, elektrik enerjisi istehsalı üçün mödətə uyğun olaraq asılılığın azaldılması və özlə sektorun enerji sektorundakı iştirakının asanlaşdırılması istiqamətində ölkəyə dəstək verməkdir. BMK Dünya Bankı (DB) ilə birgə günəş enerjisi layihələrinin enerji siste-

minə qoşulması, günəş panelləri, "yaşıl hidrojen" və sahələrə investisiyalara açıq olduğunu bəyan etdi. Həmçinin, "Xəzər-Qara dəniz-Avropa" dəhlizinin yaradılmasında da maliyyə təchizatçısı olmaq niyyətindədir. Korporasiya rəsmiləri "yaşıl enerji"nin Xəzər dənizində Avropaya və Naxçıvandan Türkiyəyə ixracı və enerji keçidinin şaxələndirilmə-

sində də əsas donorlardan biri olacaq. Məhz bu əməkdaşlığın yeni çərçivəsi kimi BMK və əsas tərəfdaş olan Dünya Bankının dəstəyi ilə Azərbaycan üçün danizdə külək enerjisi üzrə Yol Xəritəsi hazırlanıb. Yol Xəritəsi Azərbaycanda dekarbonizasiya və dayanıqlı inkişaf prioritetlərinə uyğun olaraq uzunmüddətli perspektivdə infrastrukturun inkişafı və investisiya cəlb edilməsinə 2040-cü ilə qədər danizdə 7,2 QVt ümumi qoyuluş gücündə külək elektrik qurğularının quraşdırmaq potensialının olduğunu göstərir. Hazırda Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının qlobal səyləri daha çox "yaşıl maliyyə" sistemində yönəldilib. Bu yanaşmaya əsasən, korporasiya iqlim yönümlü maliyyə sistemlərinin yaradılması və yaşllaşdırma ilə bağlı layihələrə davamlı sərəməyə ayırır. 2023-cü ildə qlobal miqyasda BMK iqlim dəyişmələri ilə bağlı mübarizə üzrə layihələrə 14,4 milyard ABŞ dolları ayırıb ki, bu da əvvəlki illə müqayisədə 2 dəfə çoxdur. Qlobal maliyyə koalisiyasının ən fəal üzvü kimi bu təşkilat diqqətli qaydada istixana qazlarının emissiyasının 9 faizdən çoxunu təşkil edən və əhəmiyyətli uyğunlaşma problemləri ilə üzləşən 5 əsas sistem üzərində cəmləşdirib ki, bura enerji, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat,

istehsal sahələri və şəhər təsərrüfatı daxildir. Azərbaycanın bu sahələrə xüsusi həssas yanaşmasının nəzərə alınması BMK qeyd edilən sahələrin hər biri ilə əməkdaşlıq sxemlərini müzakirə etməkdədir.

Azərbaycanın bərpası olunan enerji imkanlarını yüksək dəyərləndirən BMK hesab edir ki, hazırda bu sahəyə maliyyə axınlarının genişləndirilməsi gələcəkdə enerji ixracının artırmağa imkan verəcək.

Maliyyə Korporasiyası son 30 ildə Azərbaycanda 60-dan çox layihəyə 800 milyon ABŞ dollarından çox sərəməyə yatırıb. Bununla yanaşı, korporasiya investisiya mühiti, bərpası olunan enerji mənbələri, korporativ idarəetmə, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı, aqröz biznes və maliyyə sektoruna diqqət yetirməklə 20-dən çox sahədə hökumət təşəbbüslərini dəstəkləyib. Eləcə də ölkəmizdə işgüzar mühitin yaxşılaşdırılması, haqsız rəqabətin qarşısını alınması, sahibkarlıq fəaliyyətinin stimullaşdırılması üçün məqsədyönlü tədbirlərə dəstək verib. Hazırda qeyri-neft iqtisadiyyatının inkişafında əsas prioritetlərdən biri olan özlə sektorun maliyyə təminatında da Korporasiya köməyini əsirgəmir.

ELBRUS

İnsan alverinə qarşı mübarizə...

Milli Koordinatorun illik hesabatı təqdim olundu

Yegənə BAYRAMOVA

Dünən Milli Məclisin İnsan hüquqları, həmçinin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitələrinin birgə iclası baş tutub. İclasın gündəliyinə bir məsələ - İnsan alverinə qarşı mübarizə üzrə milli koordinatorun illik hesabatının müzakirəsi daxil edilib.

Tədbirdə Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) İnsan Alverinə Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin rəisi, polis general-mayoru Həzi Aslanov, DİN-in İnsan Alverinə Qarşı Mübarizə Baş İdarəsi rəisinin müavini Samir Zeynalov və ölkəmizdə fəaliyyət göstərən bözi QHT rəhbərləri iştirak ediblər.

Xarici ölkələrdə cinsi istismara məruz qalanan

İllik hesabatda qeyd olunan məlumatlara görə, ötən il 89 nəfər Azərbaycan vətəndaşı Türkiyə, Rusiya, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində, Bəhreyn Krallığında, Qətərdə, İranda və İraqda cinsi istismara məruz qalıb. Hesabatda bildirilib ki, sosial şəbəkələr vasitəsilə törədilmiş 20 fakt üzrə fəhşəliyyət cəzə məddəsi ilə 2 cinayət işi başlanılıb.

12 nəfər İnterpol xətti ilə axtarış verilib

Eyni zamanda hesabatda bildirilib ki, insan alveri cinayətini törətməkdə təqsirləndirilən 12 (+1) nəfərin İnterpol xətti ilə axtarış davam etdirilir. Beynəlxalq axtarışda olan şəxslərin 9-nun Türkiyədə gizləndiyi ehtimal olunur. Bunlardan 3-nün isə Pakistan, BƏƏ, Rusiyada sığınacaq tapdığı bildirilir.

Ötən il 91 nəfər qurban olub

2023-cü ildə Azərbaycanda 91 nəfərin insan alverinin qurbanı olduğuna dair məlumatlar hesabatda əksini tapıb. Belə ki, 2005-2023-cü illər ərzində insan alveri cinayətlərinə görə 636 nəfər məsuliyyətə cəlb edilib, onlardan 95-i kişi, 541-i isə qadındır.

İşlər müəmmadi davam etdirilir

Hesabatın təqdimatı zamanı Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) İnsan Alverinə Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin rəisi, polis general-mayoru Həzi Aslanov insan alverinə qarşı mübarizə istiqamətində işlərin müəmmadi davam etdirildiyini bildirib: "İnsan alveri cinayəti törəndərlərin cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsi hesabat ilində 2022-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1 faiz çox olub. Hesabat ilində 16 cinayət hadisəsi qeydə alınıb və 18 nəfər məsuliyyətə cəlb edilib".

98 nəfərə 5300 manat yardım edilib

H.Aslanov həmçinin insan alverinin qurbanı olan 98 nəfərə 5300 manat məbləğində yardım edildiyini diqqətə çatdırıb. İnsan alverinə qarşı mübarizə istiqamətində aparılan tədbirlərdən danışıq general bu istiqamətdə QHT-lərlə işlərin əhəmiyyətini qeyd edib. Mübarizə istiqamətində QHT-lərlə bərabər 11 layihənin uğurla həyata keçirildiyini vurğulayıb.

Son 20 ildə Azərbaycanda...

Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin sədri Zahir Oruc bildirib ki, son 20 ildə insan alveri ilə bağlı 2326 cinayət hadisəsi qeydə alınıb. Qurbanların ümumi sayı 1350 nəfərdir.

Komitə sədri, həmçinin bildirib ki, əmək müqaviləsi olmadan 47 şəxsi işə cəlb ediyi üçün 13 işgötürənə 123 min manat cərimə tətbiq olunub.

Beynəlxalq miqyasda əməkdaşlıq...

Azərbaycanın dəstəklədiyi layihələr əsas stimulyatordur

Yegənə BAYRAMOVA

Hər il ölkəmizin beynəlxalq əməkdaşlıq siyasəti genişlənir. Əlverişli geosiyasi mövqeyi ilə fərqlənən respublikamızın bu gün beynəlxalq layihələrinin mərkəzinə çevrilməsi ölkəmizə marağı artırmaqdadır. Azərbaycanda həyata keçirilən global layihələr, eləcə də ölkəmizin bu istiqamətdə beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığı dünya birliyinə inteqrasiyamızı sürətləndirir.

Ölkəmizdə baş tutaacaq mühüm global tədbirlər sırasında COP29 xüsusi aktualığa malikdir. İlk növbədə, BMT tərəfindən Azərbaycanın iqlim məsələsində özünü göstərdiyi öhdəlikləri yerinə yetirməsinin etirafı və təşkilatın ölkəmizdə siyasi, iqtisadi sabitliyin tanınmasını bir daha sübut edir. Bundan başqa, ölkəmiz BMT-dən sonra ikinci ən böyük beynəlxalq təsisat - Qoşulma Hərəkatına 4 il sədrlik edib. Azərbaycan həmçinin Avropa İttifaqının doqquz üzvü ilə strateji tərəfdaşlıq bəyannaməsi imzalayıb. Bu, dünya siyasətində unikal nümunədir.

Bütün ölkələrlə bərabər hüquqlu münasibət...

Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin üzvü, deputat Nəsim Məhəmmədov "Yeni Azərbaycan" açıqlamasında bildirib ki, İlham Əliyevin uğurlu diplomatiyası Azərbaycanı beynəlxalq əməkdaşlıqda öz mövqeyini dikətməyi bacaran ölkəyə çevirib. Onun sözlərinə görə, ölkəmizin xarici siyasətində prioritet qəbul edilən məqam beynəlxalq münasibətlər sisteminin mühüm aktöründən biri olan qarşılıqlı əlaqələrdir: "Müasir dövrdə hər bir dövlətin beynəlxalq münasibətlər sisteminə layiqli mövqə tutaraq özünü bərabər hüquqlu tərəfdaş kimi təsdiqləməsi onun dünya nizamının reallıqlarına cavab verən xarici siyasət yeritməsindən asılıdır.

Azərbaycanın müstəqil xarici siyasəti ilk növbədə onun bütün ölkələrlə bərabər hüquqlu münasibətlər qurmasına söykənir. Azərbaycan heç bir hərbi-siyasi blokda iştirak etmir və böyüklüyündən-kiçikliyindən asılı olmayaraq, bütün ölkələrlə bərabər hüquqlarla qarşılıqlı fay-

dalı əməkdaşlıq edir. Xarici tərəfdaşlarla əməkdaşlıq yalnız qarşılıqlı münasibətlərin olduğu halda mümkündür. Rəsmi Bakının siyasi iradəsi, təşəbbüskarlığı, iqtisadi gücü təkə Azərbaycan üçün yox, bütün region üçün tənzimləyici və lokomotiv funksiyasını yerinə yetirir. Bu mənada, Azərbaycanın istər bölgə daxilində, istərsə də beynəlxalq miqyasda əməkdaşlıq əlaqələri, həyata keçirdiyi və ya dəstək verdiyi layihələr əsas stimulyatordur".

BMT-yə üzv ölkələrlə əməkdaşlığa hazırdır

Ölkəmizin beynəlxalq tədbirlərinin təşkilatı üzrə zəngin təcrübəsinin olduğunu vurğulayan deputat qeyd edib ki, COP29 ölkəmizdə keçirilən ən möhtəşəm və çoxsaylı iştirakçının qatıldığı tədbirlərdən biri olacaq: "Azərbaycan tərəfi bu tədbirin uğurla keçirilməsi üçün BMT-yə üzv ölkələrlə yaxından əməkdaşlıq etməyə hazırdır. Həm təşkilatı, həm də tədbirin mahiyyəti nöqtəyi-nəzərdən bütün zəruri addımlar atılır. Bu baxımdan ölkəmiz beynəlxalq tərəfdaşlarla sıx əməkdaşlığı yüksək qiymətləndirir. COP29-un təşkilat prosesinə könüllülər də yaxından cəlb olunacaq. Bu barədə qərar regional sülh gündəliyinin irəliləyən aparılması kontekstində əldə edilib.

Eyni zamanda ölkəmiz BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasına tərəf olmaqla global iqlim dəyişmələrinə qarşı mübarizəyə qoşulub. Azərbaycan 1990-cı illə müqayis-

sədə 2030-cu ilə qədər istixana qazlarının miqdarının 35 faiz azaldılmasını hədəf seçib. 2030-cu ildən sonra isə daha iddialı hədəf müəyyən edilib ki, bu da 2050-ci ilə qədər istixana qazlarının miqdarının 40 faiz azaldılmasından ibarətdir. Ölkəmiz işğaldan azad edilmiş torpaqları "Yaşıl enerji zonası" elan edib".

Məqalə "Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi"nin maliyyə dəstəyi ilə "Azərbaycan Respublikasının dünya birliyinə inteqrasiyası, region ölkələri və digər dövlətlərlə, beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığının inkişaf etdirilməsi" istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Beynəlxalq ələmdə rolumuzu artıran növbəti amil...

Millət vəkili Vətən müharibəsi nəticəsində yaranmış yeni reallıqlar sayəsində Azərbaycanın regional mövqeyinin möhkəmləndiyini və beynəlxalq münasibətlər sisteminə daxil olunduğunu diqqətə diqqətə çatdırıb: "Yeni, İkinci Qarabağ müharibəsindəki hərbi-siyasi qələbə ilə Azərbaycan həm də bölgədəki statusunu bir qədər də möhkəmləndirmiş oldu. İndi qalib ölkə kimi Azərbaycan qaydaları özü müəyyənləşdirir, tərəfdaşlarına, müttəfiqlərinə yeni əməkdaşlıq təkliflərini ortaya qoyur. Ölkə başçısı bütün görüş və çıxışlarında, müsahibələrində regionda yaranan qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq imkanlarından söz açır. Prezident yeni reallıqların çoxşaxəli münasibətlərin daha dinamik inkişafına xidmət göstərdiyini bəyan edir. Əlbəttə ki, bu əməkdaşlıq formatının da regional təhlükəsizlik üçün böyük əhəmiyyəti var".

Kolonializmə "Yox!"

Müstəqillik uğrunda ədalətli mübarizəyə "Hə"...

Fransanın Yeni Kaledoniyada reallaşdırmaq istədiyi "konstitusiyası islahatları"na qarşı bu ölkədə başlayan etirazları zor gücünə söngütməyə çalışır ki, bu da beynəlxalq miqyasda ciddi qınaqlarla qarşılanır.

Bu günlərdə Fransanın son müstəmləkələri olan Kanaki (Yeni Kaledoniya), Maohi Nui (Fransız Polineziyası), Fransız Qvianası,

Martinika, Qvadelupa və Korsikada müstəqillik uğrunda mübarizə aparın siyasi hərəkatların nümayəndələri Bakı Təşəbbüsü Qrupunun çağırışı ilə "Kanak xalqı ilə

həmrəylik" adlı videokonfrans təşkil ediblər. Tədbirdə Yeni Kaledoniyadan olan nümayəndələr Fransa polisi və jandarma qüvvələri tərəfindən son günlər paytaxt Numeada və ətraf ərazilərdə törədilən vəhşiliklər barədə ətraflı məlumat veriblər.

Kanak xalqı üçün mövcudluq mücadiləsi

XXI əsrdə müstəmləkəçiliyə, böyük dövlətlərin kiçik ölkələrə sümürmə siyasəti aparmalarına yer olmamalıdır. Təsədüfi deyildir ki, son illərdə Fransada və dənizə qədər uzanan müstəmləkəçiliyinə qarşı etirazlar dalğası heç vaxt olmadığı qədər genişləyib. Artıq yüz illər boyunca qul ticarətindən və müstəmləkəçiliyin digər ağır təzahürlərindən əziyyət çəkən xalqlar öz hüquqlarını tələb edərkən əsarətdən qurtulmaq istəyirlər. Getdikcə daha çox sayda Afrika ölkəsində, "Rədd ol Fransal!" şüarları səsləndirilən və bu ölkənin rəmləri ayaqlar altına atılır.

Fransaya qarşı nifrətin artması isə heç də təsadüfi deyil. Fransanın müstəmləkəçilik siyasətinin təxminən 500 illik tarixi var. Bu ölkə istilahlı sayəsində Afrikanın qərbində və şimalında 20-dən çox ölkəni öz təsir dairəsinə qatmağa nail olub. Afrikanın ərazilərinin təxminən 35 faizi 300 il ərzində tamamilə Fransanın nəzarətində qalıb. Ancaq Fransa həmin ölkələrə yaxşı heç nə götürməyib, əvəzində müstəmləkələrdə utandırıcı işlər qoyub, burada hərbi cinayətlər törədib, yüz minlərlə insanın ölümünə rəvac verib. Fransa Seneqal, Niger, Kamerun və Mavritaniya kimi bir çox Afrika ölkələrində, xüsusilə də Əlcəzair və Ruanadada daxili qarşıdurma və soyqırım üçün məsuliyyət daşıyır. Əlcəzairin 132 il davam edən işğalı dövründə 1,5 milyondan artıq

xalq miqyasda ciddi qınaqlarla qarşılanır. Bu günlərdə Fransanın son müstəmləkələri olan Kanaki (Yeni Kaledoniya), Maohi Nui (Fransız Polineziyası), Fransız Qvianası,

insan Fransa dövləti tərəfindən qətlə yetirilib, bu səbəbdən ölkə "1,5 milyon şəhid ölkəsi" adlandırılır. Fransız ordusunun törətdiyi qatliamların miqyası və coğrafiyası o qədər genişdir ki, sadalamaqla bitirmək çətindir. Mərakeş, Tunis, Mali, Cibuti, Nigeriya, Çad, Seneqal, Vyetnam, Qəmər adaları, Haiti və digər ölkələr bu gün də bu işğalın ağır fəsadlarını hiss edir.

Ötən əsrin 30 il ərzində fransız Polineziyasında Fransa tərəfindən 200-ə yaxın, 6 il ərzində isə Əlcəzairdə 17 nüvə sınağı həyata keçirilib. Həmin nüvə sınaqlarının ağır fəsadları Polineziya və Əlcəzair xalqları tərəfindən bu gün də yaşanmaqdadır. Bir çox təşkilat etdiyi çağırışlara uyğun olaraq nüvə sınaqlarının vurdulduğu qiymətləndirilməlidir və Fransa tərəfindən müvafiq təzminatlar ödənilməlidir.

Fransa hakimiyyəti digər müstəmləkələrdə olduğu kimi, Yeni Kaledoniyada da yerli kanak xalqının azadlıq, tam müstəqillik arzularını, milli kimliklərini qorumaq istəklərini sinirə bilmir. Əslində, bəhs olunan "islahatlar" son dərəcə mürtəce sociyyəti daşıyır. Bu dəyişikliklərin yeganə məqsədi Yeni Kaledoniyada abrogen xalqın hüquqlarını məhdudlaşdırmaq, bunun əksinə olaraq gəlmə fransızların hüquqlarını genişləndirməkdir. Buna görə də Emmanuel Makron iqtidarı mümkün vasitələrlə Yeni Kale-

doniyada qüvvələr balansını dəyişməyə çalışır. "Konstitusiyası islahatları" proseduruna başlanılması da məhz ölkə əhalisinin milli tərkibini dəyişmək kimi xəbis niyyət güdür. E.Makron iqtidarı düşünür ki, kanak xalqının mövqələrini zəiflətmək üçün gəlmələrə hüquq müstəvidə yeni imkanlar açılmalıdır. Bu dəfə söhbət onların seçki hüquqları

Fransa hakimiyyəti Yeni Kaledoniyada başlayan etirazlar dalğasının qarşısını almaqdan ötrü ən qəddar vasitələrlə güc tətbiq edir. Təkcə son hadisələr zamanı 54 mühafizəçi yaralanıb, 82 nümayişçi saxlanılıb. 200 məşin və 50-dən çox iş yeri yandırılıb. Fransa hökuməti etirazları yatırmaq üçün Yeni Kaledoniyada fəvqəladə vəziyyət elan edib. Baş nazir Qabriell Attal ərazidə TikTok platformasına girişin məhdudlaşdırıldığını bildirib. Bütün bunlar isə demokratik dəyərlərə ziddir və dünya tərəfindən qəbul olunmur. Bakı Təşəbbüsü Qrupunun çağırışı ilə "Kanak xalqı ilə həmrəylik" adlı videokonfransda çıxışçı kanak xalqına qarşı törədilən vəhşilikləri kəskin qınayıblar. Görüş iştirakçıları beynəlxalq ictimaiyyəti

Fransanın ədalətsiz müstəmləkəçilik siyasətinə göz yummamağa, haqq səsinə ucaltmağa, BMT-yə üzv dövlətlərin Təhlükəsizlik Şurası vasitəsilə hökumətə təbliğ etməyə, Fransa tərəfindən beynəlxalq hüquq norması və prinsiplərinin kobud şəkildə pozulmasının qarşısını almağa çağırış ediblər.

Bakı Təşəbbüsü Qrupu öz növbəsində beynəlxalq ictimaiyyəti müstəmləkəçilikdən əziyyət çəkən regionnal xalqları üçün "Birlik, Azadlıq və Müstəqillik" ideyası ətrafında birləşməyə, Fransa kolonializminə "Yox", müstəqillik uğrunda ədalətli mübarizəyə "Hə" deməyə çağırıb.

Fransa hakimiyyəti Yeni Kaledoniyada başlayan etirazlar dalğasının qarşısını almaqdan ötrü ən qəddar vasitələrlə güc tətbiq edir. Təkcə son hadisələr zamanı 54 mühafizəçi yaralanıb, 82 nümayişçi saxlanılıb. 200 məşin və 50-dən çox iş yeri yandırılıb. Fransa hökuməti etirazları yatırmaq üçün Yeni Kaledoniyada fəvqəladə vəziyyət elan edib. Baş nazir Qabriell Attal ərazidə TikTok platformasına girişin məhdudlaşdırıldığını bildirib. Bütün bunlar isə demokratik dəyərlərə ziddir və dünya tərəfindən qəbul olunmur. Bakı Təşəbbüsü Qrupunun çağırışı ilə "Kanak xalqı ilə həmrəylik" adlı videokonfransda çıxışçı kanak xalqına qarşı törədilən vəhşilikləri kəskin qınayıblar. Görüş iştirakçıları beynəlxalq ictimaiyyəti

Fransanın ədalətsiz müstəmləkəçilik siyasətinə göz yummamağa, haqq səsinə ucaltmağa, BMT-yə üzv dövlətlərin Təhlükəsizlik Şurası vasitəsilə hökumətə təbliğ etməyə, Fransa tərəfindən beynəlxalq hüquq norması və prinsiplərinin kobud şəkildə pozulmasının qarşısını almağa çağırış ediblər.

Bakı Təşəbbüsü Qrupu öz növbəsində beynəlxalq ictimaiyyəti müstəmləkəçilikdən əziyyət çəkən regionnal xalqları üçün "Birlik, Azadlıq və Müstəqillik" ideyası ətrafında birləşməyə, Fransa kolonializminə "Yox", müstəqillik uğrunda ədalətli mübarizəyə "Hə" deməyə çağırıb.

Çağırış!

Videokonfrans çərçivəsində Fransanın müstəmləkəçilik siyasətindən əziyyət çəkən regionların müstəqillik çağırışlarını ehtiva edən flaşmob keçirilib.

Qeyd edək ki, mayın 16-da Bakı Təşəbbüsü Qrupu və Fransanın son koloniyaları olan Kanaki (Yeni Kaledoniya), Maohi Nui (Fransız Polineziyası), Fransız Qvianası, Martinika, Qvadelupa və Korsikada müstəqillik uğrunda mübarizə aparın 14 siyasi hərəkat birgə bəyannat yayıb. Sənəddə Fransa təhlükəsizlik qüvvələrinin kanak xalqına qarşı törətdiyi zorakılıqların dərin narahatçılıq doğurduğunu diqqətə çatdırılıb. Bildirildiyi kimi, ictimai toplantıların qadağan edilməsi və müstəqillik tələblərini həbsi bu məsələnin qalıcı həlli hesab edilə bilməz. Fransa Senatı və Milli Assambleyası Yeni Kaledoniyada qanunsuz konstitusiyaya dəyişikliklərini dayandırmalıdır. Təklif olunan dəyişikliklər məqsədyönlü şəkildə seçki elektoratını qeyri-kanaklar hesabına artırmaq məqsədi daşıyır. Bu da, öz növbəsində, haqlı olaraq insanların narazılığına, habelə etiraz və nümayişlərinə səbəb olub.

Videoformatda baş tutan tədbirdə Bakı Təşəbbüsü Qrupu Fransanın müstəmləkəçilik siyasətindən əziyyət çəkən xalqların ədalətli mübarizəsini daim dəstəkləyəcəyini bir daha bəyan edib.

MÜBARİZƏ

Qalmaqallı qanun qəbul edildi...

ABŞ Prezidenti veto hüququndan istifadə edəcəkmi?

N.BAYRAMLI

ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatası Prezident Cozef Baydenin administrasiyasından İsrailə fasiləsiz silah tədarükünü təmin etməyi tələb edən qanun layihəsini təsdiqləyib. Sənədin lehinə 224 konqresmen çıxış edib, 187 nəfər isə əleyhinə səs verib. Bundan əvvəl İsrailin Baş naziri Benyamin Netanyahu bir çox Afrika ölkələrində, xüsusilə də Əlcəzair və Ruanadada daxili qarşıdurma və soyqırım üçün məsuliyyət daşıyır. Əlcəzairin 132 il davam edən işğalı dövründə 1,5 milyondan artıq

Belo bir şəraitdə "The Wall Street Journal" (WSJ) məlumat yayıb ki, ABŞ Prezidenti Cozef Baydenin administrasiyası İsrailə dəyəri 1 milyard dollardan çox olan yeni silahların verilməsi təklifi üzərində işləyir. Məlumatla görə, buna 700 milyon dollarlıq tank sursatları, 500 milyon dollarlıq taktiki maşınlar və 60 milyon dollarlıq mınaatan mərmiləri daxildir. Nəşrin qeyd etdiyi kimi, silah tədarükünü davam etdirmək qərarı Baydenin İsrail hakimiyyəti ilə fikir ayrılıqlarını dərinləşdirmək istəmədiyini göstərir. Göründüyü kimi, bir tərəfdən Baydenin Nümayəndələr Palatasının qəbul etdiyi qanuna veto qoyacağı bildirilsə də, digər tərəfdən ABŞ administrasiyası yaxın müttəfiqi olan İsraili silahlandırmaqda davam edir. Əslində, sözügedən qanunla bağlı Bayden administrasiyası veto qərarı ilə İsrailə müəyyən silahların verilməsini bloklaşdırmağı nəzərdə tutur. Yəni burada İsrailə silah göndərilməsinin tamamilə dayandırılmasından söhbət getmir. Bu səbəbdən də, qanun

baş verənə İsrail ilə Fələstin arasında uzun illərdəki, davam edən ədavətin bitməsi üçün indiyədək görülən bütün işlərin fiaskoya uğ-

radığını göstərir. Müəyyən beynəlxalq güclər bu regionda münasibətin davam etməsinə maraqlıdır. Burada əsas rol isə ABŞ oynayır. Ötən ilin oktyabrında münasibətin yenidən alovlanmasından sonra rəsmi Vaşinqton digər

ölkələrin sülh təşəbbüslərini qarşısını alır, eləcə də yüksək rəsmi şəxslər region ölkələrinə səfər edərkən onları vəziyyətə müdaxilə etməməyə tövsiyə edir.

Bu arada Baş nazir Binyamin Netanyahu ABŞ-nin dəstəyi olmadan da Rəfahda əməliyyat keçirməsinə istisna etməyib: "Ümid edirik ki, Birləşmiş Ştatlar ilə ortaq anlaşmaya gələ biləcəyik, onlarla danışıq, lakin son nəticədə millətimizin həyatını qorumaq üçün etməli olduğumuzu edirik". O, Rəfahdakı hərəkatlarla bağlı ABŞ ilə fikir ayrılıqlarını etiraf edib, lakin deyib ki, İsrailin səyləri ölkənin yaşaması və gələcəyini təmin etmək üçün zəruridir.

Netanyahu həmçinin qeyd edib ki, Qozza zolağında hakimiyyətin ötürülməsi üçün əsas şərt Fələstinin radikal HƏMAS hərəkatının məhv edilməsidir. Baş nazir yayımladığı videomüraciətdə bildirib: "Qozza zolağında hakimiyyətin başqasına təhvil verilməsinin hazırlanmasında ilk şərti HƏMAS-ın məhv edilməsidir. Bunu bəhanə etmək lazımdır". Netanyahu əlavə edib ki, 2023-cü il oktyabrın 7-də baş vermiş dəhşətli qırğından sonra hərəkatın məhv edilməsi əmrini verib: "Nə qədər ki, HƏMAS yerində qalacaq, başqa heç kim Qozzada mülki idarəçiliyi öz üzərinə götürməyəcək". Qeyd edək ki, bundan

əvvəl İsrailin müdafiə naziri Yoav Qallant da keçirdiyi mətbuat konfransı zamanı HƏMAS-ın məğlubiyyətindən sonra Qozza zolağında İsrailin hərbi və mülki idarəçiliyinin təbii olaraq çıxış edib və gələcəkdə anklav idarə etmək üçün yerli, düşmən olmayan alternativin yaradılmasına çağırıb.

Bir sıra dövlətlər bölgədə atəşkəsə elan olunmasına, tərəfləri sülhə gəlməyə çağırıb. Türkiyə, regiondakı ölkələr, xüsusilə, Qətər, Misir və Səudiyyə Ərəbistanı sabitliyin bərpası üçün müxtəlif təşəbbüslərlə çıxış edir. Amma ortada müsbət nəticə yoxdur. Bugünlərdə Dohada keçirilən Qətər İqtisadi Forumunda Qətər hökumətinin başçısı, xarici işlər naziri Şeyx Məhəmməd bin Əbdül Rəhman Əl Tani deyib ki, Qozza zolağında atəşkəs danışıqları fələstinli məcburi sabitliyin əksəriyyətinin sığdığı Rəfahda İsrailin başlatdığı əməliyyat səbəbindən dalana dirənib: "Son bir neçə həftədə biz müəyyən impuls görürdük, lakin təəssüf ki, danışıqlar prosesi düzgün istiqamətdə getmədi. Biz indi demək olar ki, tamamilə dalana dirənmiş vəziyyətəyik. Rəfahla bağlı baş verənlər bizi geri atdı".

Görünür odur ki, müəyyən beynəlxalq güclər Yaxın Şərqdə sülhün təmin olunmasını istəmir. Bu səbəbdən də, regionda qanlı hadisələr səngimir.

YENİ AZƏRBAYCAN

http://www.yeniazerbaycan.com

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərəvətidir

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“Pressinform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

F.Ş.Ruhid Hüseyinov - 0124349301, 0505357898
“Türkistan Media Group” MMC –
050 241-48-23
“Region Press” MMC – 055 316-79-01
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Tarixin varisləri...

Beynəlxalq Muzeylər Günüdür

Yeganə BAYRAMOVA

Pis İncəsənət Muzeyi

Xarici ölkələrə gətirdiyimiz zaman ağılınızda ilk gələn yerlərdən biri muzeylərdir. Muzeylər bizə tarixi xarabalıqlar, keçmişdən qalan izlər və ya sənətkarların ən eksklüziv əsərlərini görmək imkanı yaradır. Ancaq muzeylərə sadəcə qiymətli əşyaların, maddi-mənəvi sərəvətlərin saxlandığı yer kimi baxa bilmərik. Çünki burada qorunub-saxlanılan hər bir tarixi əhəmiyyət kəsb edən eksponat və əşya mənsub olduğu xalqın tarixini, qədimliyini əks etdirir.

Dünyanın ən qəribə muzeyləri...

Müxtəlif xarici ölkələrdə yerləşən bəzi muzeyləri qeyri-adiyi ilə seçilir. Onlardan bir neçəsinə nəzər yetirik.

Yalançı Muzey

Almaniyanın Kyritz şəhərində dünyanın ən orijinal muzeylərindən biri olan Lügen Muzeyi yerləşir. Muzeydəki bütün eksponatlar saxta məhsullardır. Ancaq töəcəllikdir ki, mükəmməl rəssamın təxəyyülü böyükdür və o, bunu yumor hissi ilə sintez edir.

Amerikanın Dedem şəhərində yerləşən Pis İncəsənət Muzeyi qəribə və bənzərsiz əsərlər toplusunu təqdim edir. Muzey qurucusu indiyə qədər gördüyü ən qəribə şəkilləri seçib bir araya toplayıb. Sözügedən muzeydə 400-dən çox “pis” əsər sərgilənməkdədir.

Saç Muzeyi

Türkiyənin Kapadokya bölgəsinin qonaqları dünyanın ən böyük qadın xəz kolleksiyasına ev sahibliyi edən orijinal muzeyə gələrək buranı hər il ziyarət edirlər. Saç Muzeyi kiçik Avanos qəsəbəsində yerləşir. Muzeyin təməlinin tarixi inanılmaz dərinliyə malikdir. 1979-cu ildə muzeyin qurucusu bevgilisindən ayrıldı və ondan xatirə istəyib. Qız isə ona saçlarından bir parça verib...

Muzeydə 16.000-dən daha çox saç qırımları sərgilənir. Muzeyin əsas ziyarətçilərini qadınlar təşkil edir.

Zibil Muzeyi

Nyu-Yorka səyahət imkanınız olarsa, Zibil muzeyini ziyarət etməyi yaddan çıxartmayın. Zibil dedik-

də ağılınıza konfet kağızları, banan qabığı, boş süd şüşəsi filan gəlməsin. Burada bir zamanlar evlərin ayrılmaq parçalarından olan, lakin indi istifadə edilməyən əşyalardır. Lampalar, mebellər, kitab rəfləri, tablolar və s.

Bu gün, yəni mayın 18-i həm də dünya ölkələrində Beynəlxalq Muzeylər Günü kimi geniş qeyd edilir. Əlamətdar gün Beynəlxalq Muzeylər Şurasının (ICOM) təşəbbüsü ilə 1977-ci ildə təsis edilmişdir.

Beynəlxalq Muzeylər Günü ölkəmizdə də geniş miqyasda qeyd edilir. “Şirvanşahlar Sarayı Kompleksi”, Qız qalası və Qobustan Milli Tarix-Bədii Qoruğu, “Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi” UNESCO-nun Dünya İrsi Siyahısına daxil edilmişdir. Hazırda ölkəmizdə fəaliyyət göstərən muzeylər və onların ekspozisiyaları Azərbaycançılıq məfkurəsini uğurla təbliğ edirlər.

Zaman keçdikcə bütün sahələrdə olduğu kimi, muzeylərlə bağlı da yeni ideyalar yaranır. Lakin tarixin varisi sayılan muzeylər hər zaman sahib olduğu eksponatlarla əsrlər arasında körpü yaradan məkandır...

Cəmi 9 nömrəsi çıxmışdı...

Yeganə BAYRAMOVA

20-ci əsrin əvvəllərində Azərbaycanda maarif və mədəniyyətə marağ artırdı. Vətənin taleyi müxtəlif mədəni mərkəzlərdə təhsil almış, elmin yeni nailiyyətlərindən xəbərdar olan insanları maraqlandırdı. Geriləyi, ətaləti gören həmin ziyalıların fəaliyyət sahəsi genişləndi. Eyni zamanda Azərbaycan jurnalistləri demokratik mətbuatın gözəl nümunələrini böyük müvəffəqiyyətlə inkişaf etdirdilər.

Həmin dövrlərdə Azərbaycanda demokratik mətbuatın bayraqları olan “Molla Nəsrəddin”in təsiri ilə bir çox mətbu orqanlar nəşrə başlamışdı. Bu sırada “Bəhlul” jurnalının adını xüsusilə vurğulamaq yerinə düşür. İctimai-mədəni inkişafımıza öz töhfəsini verməmiş bu jurnal satirik jurnalistikamızın ən yaxşı nümunələrindən sayılır.

6 ay ömür sürmüşdü

Sabah “Bəhlul” jurnalının 117 yaşı tamam olur. Adını Şərqi folklor qəhrəmanı Bəhlul Danəndədən götürən jurnal 1907-ci il mayın 19-da nəşrə başlayıb. Cəmi 6 ay ömür sürən və 9 nömrəsi işıq üzünə gələn bu jurnalın əsas hədəfi Çar Rusiyasının özbaşınalıqlarını, müsəlman əhəlinin çətin həyat şəraitini işıqlandırmaq idi.

“Molla Nəsrəddin”in bənzəri

Həftəlik satirik jurnal Ələsgər Əliyevin redaktorluğu, Seyid Hüseyinin əməkdaşlığı ilə “Kaspi” mətbəosində nəşr edilirdi. Jurnalın səhifə-

lərində zəhmətkeş kütlənin 1905-1907-ci illərdəki inqilabi mübarizəsi geniş işıqlandırıldı. Dövrün ziyalıları, həmçinin “Dərdmənd”, “Bəhlul”, “İpləmə”, “Düdük” imzaları ilə yazdıqları felyeton və məqalələrdə çarizmin müsəlman əhəliyə qarşı ayrı-

“Bəhlul” jurnalının nəşrindən 117 il ötür

seçkilik siyasətini qınayıb, xalqın savadlanmasına çalışırdılar.

“Bəhlul” forma etibarilə “Molla Nəsrəddin”ə bənzəyirdi. Jurnalda şəkillər, felyetonlar, satirik şeir, teqləraf xəbərləri, lüğət, tapmaca və başqa yazılar dərc olunurdu. Jurnalın nömrələrində “Molla Nəsrəddin”ə dair maraqlı materiallar verilməmişdi. Hər iki jurnalın əməkdaşları arasında sıx əlaqə də yaranmışdı.

Qabaqcıl ideyaların təbliği

“Bəhlul”ün nəşri də dəfələrlə dayandırılmışdı. Lakin irticənin təqibbi “Bəhlul”u öz yolundan döndərə bilmirdi. Onun “Camaata” adlı müraciatında “Molla Nəsrəddin”in bütün islam aləmində ən qabaqcıl ideyaları təbliğ etdiyi və məhz bu səbəbdən mürtəce qüvvələrin onu da-

ğutmaq, məhv etmək istədiklərini bildirirdi. Jurnal “Oyanın! Oyanın!” - deyərək xalqa kitabında “Molla Nəsrəddin”i qorumağa çağırırdı.

Jurnal “zərərlı məsləkəni görə” nəşrini dayandırdı. “Kəlməyyət”, “Şeypur”, “Zənbur”, “Rəhbər” satirik jurnalları kimi “Bəhlul” da az yaşadı...

Xatırladaq ki, 2020-ci ildə Azərbaycan mətbuatının 145 illiyi münasibətilə “Bəhlul” jurnalı kitab formasında çap olunub. AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun Mətbuat tarixi və publisistika şöbəsinin elmi işçisi Dilbər Rzayeva tərəfindən ilk dəfə transfoneliteriya edilmiş 146 səhifədən ibarət kitab “Bəhlul” satirik jurnalının ərəb qrafikali əlifbada transfoneliteriyasıdır.

Jurnalın qısa ömrü olsa da, Azərbaycan xalqının millət kimi formalaşmasında mühüm rol oynadı, milli özünüdərk prosesini hədəf tutaraq işıqlandırdı. Bütün bunlar da Azərbaycan jurnalistikasının sonrakı inkişafına güclü təkan vermişdi.

Allah rəhmət eləsin!

Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Aparatı Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin aparat rəhbəri Azy İmaməliyevə dəyisi NEYMAN HACİYEYİN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

İdman

“Heydər Əliyev Kuboku”: 7 bokscumuz finala yüksəlib

Bakıda yeniyetmə bokscular arasında “Heydər Əliyev Kuboku-2024” beynəlxalq turnirində 1/4 final mərhələsinin görüşləri başa çatıb.

Azərbaycan Boks Federasiyasından AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, yarışın dördüncü günündə son 2 çəki dərəcəsinə də yarımfinaçlar müəyyənənmişdir.

Həminin 3 çəkiddə 1/2 final görüşləri baş tutub. Döyüşlərin nəticəsinə əsasən, Azərbaycan millisinin daha 3 bokscusu yarımfinala, 7 idmançısı isə finala vəsiqə əldə edib.

Boks Mərkəzində keçirilən ənənəvi turnirin beşinci günündə 18 görüş olacaq. 1/4 final 60 kiloqram Vüsal Xəlilov (Azərbaycan) - Elgün Abbaslı (Azərbaycan) - 5:0 Haqverdi Həsənov (Azərbaycan) - Turqay Rəhimli (Azərbaycan) - 2:3 İslam Tağıyev (Azərbaycan) - Yerdavlet Şomekey (Qazaxıstan) -

1:4 Akaki Basaria (Gürcüstan) - İslam Yermuhambet (Qazaxıstan) - 4:1

63 kiloqram Kənan Aslanlı (Azərbaycan) - Zəkəriyyə Rəhimov (Azərbaycan) - birinci tam üstünlüklə qalib gəlib Tamerlan Məmmədov (Azərbaycan) - Matvey Mikulski (Belarus) - 1:4 Tahir Rəsulzadə (Azərbaycan) - Bibaris Aşırbaq (Qazaxıstan) - ikinci tam üstünlüklə qalib gəlib Nika Beriya (Gürcüstan) - Sultan Satbay (Qazaxıstan) - 5:0

xanlı (Azərbaycan) - Raul Heydərlı (Azərbaycan) - 5:0

Temirxan Jolmaxan (Qazaxıstan) - Əli Baxışov (Azərbaycan) - 0:5

54 kiloqram Nurmuhəmməd Aldabergin (Qazaxıstan) - Sübhən Babayev (Azərbaycan) - ikinci tam üstünlüklə qalib gəlib

Giorgi Kilasonia (Gürcüstan) - Umar Madimov (Qırğızıstan) - 5:0

66 kiloqram Luka Mazanaşvili (Gürcüstan) - Adil Zalov (Azərbaycan) - 0:4

Valeh Eyvazlı (Azərbaycan) - Raul Əsədullayev (Azərbaycan) - 4:1

+ 80 kiloqram Məhəmməd Cəfərov (Azərbaycan) - Daniil Koşnev (Belarus) - 3:2

Vladislav Samojonov (Qazaxıstan) - Səftər Məmmədov (Azərbaycan) - 0:5 Qeyd edək ki, turnirə mayın 18-də yekun vurulacaq.

“Avro-2026”: Azərbaycan futbol millisi püşkatmada 3-cü sərbətdə yer alacaq

Mayın 30-da futbol üzrə 2026-cı il Avropa çempionatının əsas mərhələsinin püşkü atılacaq.

AZƏRTAC xəbər verir ki, komandalar artıq UEFA-nın reyting cədvəlindəki yerlərinə uyğun olaraq sərbətlərə bölünüb.

Reyting cədvəlinin 16-cı pilləsində qərarlaşan Azərbaycan millisi 3-cü sərbətdə yer alıb və qrupun ikinci komandası olacaq. 3-cü sərbətdə yer alan komandalar qrup mərhələsində uğrnamızın rəqibi olmayacaqlar.

1-ci sərbət: Albaniya, Norveç, Yunanistan, Türkiyə, Kipr, İsveçrə,

Bolqarıstan, Andorra, Malta, Avstriya

2-ci sərbət: Belarus, Moldova, Belçika, Şimali Makedoniya, Almaniya, İsveç, Monteneqro, Kosovo, İngiltərə, Danimarka

3-cü sərbət: Niderland, İtaliya,

Çexiya, Rumıniya, Azərbaycan, Gürcüstan, Slovakiya, Macarıstan, Ermənistan, Bosniya və Herseqovina

4-cü sərbət: Portuqaliya (son qalib), İspaniya, Qazaxıstan, Ukrayna, Xorvatiya, Finlandiya, Fransa, Polşa, Sloveniya, Serbiya

UEFA İcraiyyə Komitəsinin qərarı ilə Belarus ilə Ukrayna, Kosovo ilə Bosniya və Herseqovina, Kosovo ilə Serbiya eyni qrupda yer ala bilməzlər: AVRO-2026-nın təqvim-i

Əsas mərhələ: 9-18 dekabr (2024-cü il), 27 yanvar - 5 fevral (2025-ci il), 3-12 mart (2025-ci il), 7-16 aprel (2025-ci il).

Pley-off / püşkatma: 15 may (2025-ci il)

Azercell “GSMA M360 2024” konfransı çərçivəsində ilk ESG hesabatını təqdim etdi

Lider mobil operator beynəlxalq ictimaiyyət qarşısında daha dayanıqlı və yaşıl gələcək naminə gördüyü işlər haqqında danışdı

Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin dəstəyi, “Azercell Telekom” MMC-nin baş sponsorluğu ilə Bakıda keçirilən “GSMA M360 2024” konfransı davam edir. COP29 ətrafında təşkil edilən bu konfransın ikinci günü ətraf mühit, sosial və idarəetmə (ESG) prinsiplərinə həsr olunmuş sessiya ilə başlayıb. Bu sessiyada çıxış edən Azercell-in Hüquq, Etika və Kompayens üzrə baş direktoru Şirin Əliyeva şirkətin ESG strategiyasını açıqlayaraq onun adçıqkəlin sahələrdə fəaliyyəti haqqında danışdı.

“Bu gün ESG hesabatımızı beynəlxalq ictimaiyyətə təqdim etmək mənim üçün xüsusilə qiymətli oldu. Çünki bununla biz şirkətimizin timsalında ölkəmizdə daha da-

yanıqlı, sağlam və yaşıl gələcək naminə həyata keçirilən bir sıra tədbirləri gündəmə gətirə bildik. Hesabatımız Azercell-in sosial məsuliyyətli korporativ vətəndaş kimi ekologiyaya və ətraf mühitin mühafizəsinə, rəqəmsal inklüzivliyin təşviqi və ümumilikdə cəmiyyətin rifahının artırılmasına istiqamətində gördüyü işləri özündə əks etdirir”, - deyərək Şirin Əliyeva bildirdi.

Azercell-in ESG hesabatı 2023-cü il əhatə edir. Hesabat şirkətin ətraf mühitə təsirinin azaldılması, sosial məsuliyyətinin artırılması, rəqəmsal inklüzivliyin təşviqi və ümumilikdə cəmiyyətin rifahının artırılmasına istiqamətində gördüyü işləri özündə əks etdirir”, - deyərək Şirin Əliyeva bildirdi.

Azercell-in ESG hesabatı 2023-cü il əhatə edir. Hesabat şirkətin ətraf mühitə təsirinin azaldılması, sosial məsuliyyətinin artırılması, rəqəmsal inklüzivliyin təşviqi və ümumilikdə cəmiyyətin rifahının artırılmasına istiqamətində gördüyü işləri özündə əks etdirir”, - deyərək Şirin Əliyeva bildirdi.

Pley-off / oyunlar: 15-24 sentyabr (2025-ci il)

Final mərhələsi (Latviya və Litva): 18 yanvar - 8 fevral (2026-cı il)

Qeyd edək ki, Avropa çempionatına Latviyanın Rıqa və Litvanın Kaunas şəhərləri ev sahibliyi edəcəkdir. Seçmə mərhələdə 40 komanda

lər haqqında danışdı.

Hesabatda günəş enerjisi ilə çalışılan baza stansiyaların yalnız Qobustan, Tovuz, Qubadlı və Cəbrayıl quruculuğunda qeyd edilmişdir. Ş. Əliyevə cari il ərzində onların sayının artıq 17-yə çatdırıldığını bildirdi. Belə ki, Azercell-in yeni yaşıl baza stansiyaları artıq Zəngilan, Füzuli, Ağdam və Laçın da fəaliyyətə başlayıb. Qeyd edək ki, lider mobil operator ilin sonuna kimi ölkə üzrə bu baza stansiyaların sayını 37-yə çatdırmağı planlaşdırır.

Hesabatda həmçinin Azercell-in təhsil, idman, səhiyyə, qadın və uşaq hüquqlarının qorunması, rəqəmsal inklüzivliyin artırılması və digər istiqamətlərdə reallaşdırdığı sosial yönümlü təşəbbüsləri haqqında da məlumat verilib. Eyni zamanda, hesabat Azercell-in əməkdaşlarının inkişafı üçün həyata keçirdiyi layihələrdə əhatə edir və bununla şirkət insan kapitalına verdiyi dəyəri bir daha vurğulayır.

Şirin Əliyeva bildirdi: “Azercell-in fəaliyyəti hər il müxtəlif beynəlxalq sertifikat və mükafatlarla təltif edilir. Bu da öz növbəsində görülən işlərin effektivliyinin bariz nümunəsidir”.

Qeyd edək ki, şirkət dünya müstəvisində qəbul edilmiş bir çox sertifikatla yanaşı, ISO 14001:2015 Ətraf Mühit İdarəetmə Sistemləri standartına uyğunluq sertifikatına da malikdir.

Hesabatla tanış olmaq üçün Azercell-in səhifəsinə keçid edə bilərsiniz.

İki oyunun yekununda üstün olan tərəf hələddi mərhələdə oynamaq hüququ əldə edəcək. Final mərhələsində bu iştirakçılara meydan sahibləri - Latviya ilə Litva da qoşulacaqlar və 16 milli Avropa çempionu olmaq uğrunda mübarizəyə başlayacaqlar.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazerbaycan.com
mail@yeniazerbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000, Üzeyir Hacıbəyli - 66
Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisensiya: N-B-317
Tiraj: 5659
Sifariş: 1093
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilir.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur.
Məsul nəvbətçi:
Yeganə Bayramova